

1 Asia

Epäilty kilpailunrajoitus jääkiekon pääsarjatoiminnassa

2 Osapuolet

Toimenpidepyynnön kohteet:

Suomen Jääkiekkoliitto ry

Jääkiekon SM-Liiga Oy

Oy HIFK Hockey Ab

HC TPS Turku Oy

HC Ässät Pori Oy

HPK Liiga Oy

Hockey-Team Vaasan Sport Oy

Ilves-Hockey Oy

Jukurit HC Oy

JYP Jyväskylä Oy

KalPa Hockey Oy

KooKoo Hockey Oy

Liiga-SaiPa Oy

Lahden Pelicans Oy

Oulun Kärpät Oy

Rauman Lukko Oy

Tamhockey Oy

Toimenpidepyynnön tekijä:

Suomen Jääkiekkoilijat ry

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto poistaa asian käsittelystä.

4 Asian vireilletulo ja selvitystoimenpiteet

1. Kilpailu- ja kuluttajavirasto (jäljempänä "KKV" tai "virasto") tapasi Jääkiekon SM-liiga Oy:n ("jäljempänä "Liiga") 28.9.2023 ja 12.10.2023. Tapaamiset järjestettiin Liigan aloitteesta ja niissä keskusteltiin Liigan suunnitelmista muuttaa hallinnoimansa jääkiekon ylimmän sarjatason SM-liigan (jäljempänä "SM-liiga") sarjamallia.¹ Samanaikaisesti SM-liigan sarjamallin muutoksista käytiin vilkasta julkista keskustelua.
2. Suomen Jääkiekkoliijat ry ("SJRY", jäljempänä myös "Pelaajayhdistys") jätti 11.3.2024 virastolle toimenpidepyynnön, jossa se esitti, että Suomen Jääkiekkoliitto ry (jäljempänä "Jääkiekkoliitto"), Jääkiekon SM-liiga Oy ja sen omistajina olevat elinkeinonharjoittajat² (jäljempänä yhdessä "Liiga-seurat") ovat syyllistyneet kiellettyyn kilpailun rajoittamiseen.³
3. Virasto hankki asiassa kirjallista ja suullista selvitystä Liigalta, Jääkiekkoliitolta sekä toiseksi ylimmällä sarjatasolla eli Jääkiekon mestaruussarjassa (jäljempänä "Mestis") pelaavilta seuroilta (jäljempänä "Mestis-seurat"). Viraston arvio on perustunut erityisesti Liigan toimittamaan asiakirja-aineistoon, joka on kattanut Liigan yhtiökokousten, hallituksen kokousten ja johtoryhmän kokousten pöytäkirjat ajalta 1.1.2013–30.5.2024. Asiakirja-aineisto on lisäksi kattanut esimerkiksi Liigan ja Jääkiekkoliiton väliset yhteistyösopimukset ja Liigan osakassopimukset.⁴ Lisäksi Liiga on tuottanut muuta selvitystä tutkinnan aikana.
4. Virasto esitti Liigalle alustavan arvionsa Liigan toimivaltaan ja osakkeenlunastamisvaatimukseen liittyvistä keskeisistä kilpailuongelmista 30.1.2025. Liiga ilmoitti virastolle 14.3.2025 toimivaltaan liittyvistä muutoksista ja teki ylimääräisessä yhtiökokouksessaan 31.10.2025 näitä koskevia päätöksiä. Lisäksi Liiga päätti yhtiökokouksessaan 27.11.2025 osakkeenlunastukseen liittyvistä muutoksista.

¹ Tapaamismuistio 28.9.2023 (KKV, Liiga) ja Tapaamismuistio 12.10.2023 (KKV, Liiga).

² Oy HIFK Hockey Ab, HC TPS Turku Oy, HC Ässät Pori Oy, HPK Liiga Oy, Hockey-Team Vaasan Sport Oy, Ilves-Hockey Oy, Jukurit HC Oy, JYP Jyväskylä Oy, KalPa Hockey Oy, KooKoo Hockey Oy, Liiga-SaiPa Oy, Lahden Pelicans Oy, Oulun Kärpät Oy, Rauman Lukko Oy ja Tamhockey Oy.

³ Ks. toimenpidepyynnön sisällöstä tarkemmin kohdat 52 ja 53.

⁴ KKV:n selvityspyyntö Liigalle 30.5.2024.

5 Asiaselostus

5.1 Osapuolet

5. Jääkiekkoliitto on Kansainvälisen Jääkiekkoliiton IHF:n tunnustama jäsenjärjestö, joka hallinnoi jääkiekkotoimintaa Suomessa. Jääkiekkoliitto ja Liiga ovat sopineet, että Liigalla on yksinomainen oikeus järjestää jääkiekon ylimmän sarjatason eli SM-liigan kilpailutoiminta Suomessa kaikine siihen liittyvine oikeuksineen ja velvollisuuksineen.⁵ SM-liiga eriytettiin Jääkiekkoliiton alaisuudesta sen perustamisen yhteydessä vuonna 1975.⁶ Jääkiekkoliiton alaisuudessa on edelleen toiminut muita sarjoja kuten naisten ylin sarjataso Auroraliiga ja miesten toiseksi ylin sarjataso Jääkiekon mestaruussarja (Mestis). Jääkiekkoliiton kauden 2025/26 toiminta- ja taloussuunnitelmassa varsinaisen toiminnan kulut olivat 23 551 500 euroa ja tuotot 22 598 500 euroa.⁷
6. Liiga on Liigaseurojen yhdessä omistama osakeyhtiö⁸, jonka toimialana on jääkiekon kilpailutoiminnan harjoittaminen ja tähän liittyvä taloudellinen toiminta, kuten markkinointi-, tulospalvelu- ja tilastotoiminnan järjestäminen sekä kilpailutoimintaa tukevien televisiointi- ja yhteistyösopimusten tekeminen. Liigalla on edellä mainitusti yksinoikeus jääkiekon SM-liigan järjestämiseen. Liigaseurat ovat sopineet keskinäisistä oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan osakassopimuksella.⁹ Liigaseurat osallistuvat Liigan päätöksentekoon Liigan toimielinten, kuten Liigan yhtiökokouksen ja Liigan hallituksen, kautta. Liigan liikevaihto 30.6.2025 päättyneellä tilikaudella oli noin 32 miljoonaa euroa.¹⁰ Liigaseurojen yhteenlaskettu liikevaihto viimeksi päättyneillä tilikausilla oli noin 192 miljoonaa euroa.¹¹

5.2 Tutkinnan kohteena oleva menettely

5.2.1 SM-liigan sarjajärjestelmä ja siihen liittyvä Liigan toimivalta

7. Liigan oikeuteen järjestää SM-liigan kilpailutoiminta kaikkine siihen liittyvine oikeuksineen ja velvollisuuksineen sisältyy jo määritelmällisesti laaja-alainen itsesääntelyoikeus. Laajasti ymmärrettynä tähän oikeuteen

⁵ Jääkiekkoliiton ja Liigan välinen sopimus 10.1.2025, kohta 3.

⁶ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 2, kohta 1 ja Jääkiekkoliiton ja Liigan välinen sopimus 24.5.1975, s. 1. Jääkiekkoliiton ja Liigan välistä sopimusta on päivitetty useampaan kertaan. Tällä hetkellä voimassa oleva sopimus on tullut voimaan 10.1.2025.

⁷ Jääkiekkoliiton uutinen 9.6.2025, saatavissa: <https://www.finhockey.fi/cjankkohtaista/uutiset/2025/06/09/liittovaltuusto-hyvaksyitalous-ja-toimintasuunnitelman-kaudelle-2025-26>.

⁸ Liiga toimi rekisteröityneenä yhdistyksenä vuoteen 2000 asti. Liiga toimi tämän jälkeen osuuskuntana vuoteen 2002, jolloin se muutettiin osakeyhtiöksi. Ks. Osuuskunta Jääkiekon SM-liigan muutosilmoitus 28.4.2000 ja Osuuskunta Jääkiekon SM-liigan muutosilmoitus 7.6.2002.

⁹ Liigan osakassopimus 29.4.2024, kohta 2.1. Vuoden 2024 osakassopimus korvasi 16.12.2013 päivätyn sopimuksen sekä sen 7.10.2019 päivätyn liitteen.

¹⁰ Alma Insights Tietopalvelut. Liigan tilikausi on ollut 1.7.2024 - 30.6.2025.

¹¹ Alma Insights Tietopalvelut. Rauman Lukko Oy:n tilikausi on 1.1.–31.12., muiden Liigaseurojen 1.5.–30.4. Luku sisältää myös Kiekko-Espoo Oy:n liikevaihdon, vaikka sitä ei ole nimetty toimenpidepyynnön kohteeksi.

perustuva SM-liigan sarjajärjestelmä ja SM-liigan järjestämistavat käsittävät kaikki ne toteuttamistavat, jotka ovat merkityksellisiä ja tarpeen SM-liigan sujuvan järjestämisen mahdollistamiseksi. Näihin voivat lukeutua esimerkiksi urheilutoimintaan liittyvät säännöt, kuten pelin omat säännöt ja näihin liittyvä kurinpito, otteluohjelman laatiminen, antidopingsäännöstö sekä junioritoimintaa koskevat vaatimukset.

8. Tutkinnan kohteena olevaan menettelyyn kuuluvalla sarjajärjestelmällä ja järjestämistavoilla, sekä näihin liittyvillä erilaisilla sarjassa pelaamisen ehtoilla tarkoitetaan kuitenkin jääkiekkoon liittyvää taloudellista toimintaa koskevaa menettelyä.¹²
9. SM-liigassa on ollut kausilla 1975/76–2011/12 voimassa erilaisia sarjajärjestelmiä, joiden mukaisesti joukkueiden vaihtuvuus SM-liigassa on tapahtunut joko karsintaotteluiden tai suorien nousujen ja putoamisien kautta taikka tietyt olosuhteisiin, junioritoimintaan ja talouteen liittyvät kriteerit täyttämällä.¹³
10. Kaudella 2012/13 pelattiin SM-liigan viimeisen ja Mestiksen voittajan väliset karsinnat paras seitsemästä ottelusarjana, jonka voittaja sai paikan SM-liigaan.¹⁴ Kyseisen kauden jälkeen SM-liigassa siirryttiin karsintajärjestelmästä lisenssijärjestelmään, minkä seurauksena SM-liigassa ei ole pelattu karsintoja kausilla 2013/14–2023/24.¹⁵ Aloite lisenssijärjestelmään siirtymisestä tuli Liigalta.¹⁶ Lisenssijärjestelmään siirtymisen yhteydessä Liiga ja Jääkiekkoliitto sopivat, että SM-liiga voisi laajentua 16 joukkueen suuriseksi.¹⁷ Kausien 2013/14–2024/25 aikana SM-liigaan nousi neljä joukkuetta, jotka Liigan mukaan täyttivät kunakin ajanjaksona voimassa olleet lisenssiehdot.¹⁸
11. Liigaseurat kuvasivat karsintajärjestelmän poistamista antaessaan kommentteja osakassopimukseen tammikuussa 2013 muun muassa seuraavasti: "*[k]arsintasarjan poistaminen antaa osalle joukkueita kevään sarjasijoituksen mukaan mahdollisuuden siirtää ajatukset ja taloudelliset*

¹² Vrt. esim. Liiga on itse tunnistanut lisenssi-prosessissaan tietyt lisenssihakijoiden taloudelliseen asemaan liittyvät ehdot (kohta 6) ja toisaalta erilliset urheilutoiminnan lisenssi-vaatimukset (kohta 7). Ks. Liigan lisenssiehdot, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/liiga/liigalisenssi>.

¹³ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 2, kohta 1.

¹⁴ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 3, kohta 1.

¹⁵ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 3, kohta 1. Ks. lisäksi Liigan tiedote 19.12.2013, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/548/sarjajarjestelmauudistus-mahdollistaa-liigan-laajentumisen>.

¹⁶ Jääkiekkoliitto esitti huolensa karsintojen poistamisen vaikutuksista suomalaiselle kiekolle, mutta suostui neuvottelujen jälkeen Liigan ehdotukseen. Ks. Jääkiekkoliiton esitys Huippukiekon neuvottelukunnan kokouksessa 14.4.2015, s. 6.

¹⁷ Liigan tiedote 19.12.2013, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/548/sarjajarjestelmauudistus-mahdollistaa-liigan-laajentumisen>.

¹⁸ SM-liigaan nousi Hockey-Team Vaasan Sport Oy kaudelle 2013/14, KooKoo Hockey Oy kaudelle 2014/15, Jukurit HC Oy kaudelle 2015/16 ja Kiekko-Espoo Oy kaudelle 2024/25. SM-liigasta on mainittujen kausien aikana poistunut myös kaksi joukkuetta, Jokerit kauden 2012/13 päätteeksi ja Blues kauden 2015/16 aikana. Jokerit siirtyi pelaamaan KHL-liigaan ja Blues asetettiin konkurssiin. Ks. Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 3, kohta 1. Ks. lisäksi Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 22.4.2014, s. 2, kohta 6.4, jonka mukaan "*menettelytapana noudatetaan SJL kanssa sovittua käytäntöä eli Mesti[ks]en voittaja (KooKoo kaudella 2013/14) voi hakea Liigapaikkaa lisenssimenettelyn mukaisesti*".

panostukset seuraavaan kauteen".¹⁹ Muutos mahdollisti toimintatavan, jossa Liigaseurat, joilla ei ollut enää mahdollisuutta pudotuspeleihin, luopuivat pelaajistaan kustannussäästöjä saavuttaakseen.²⁰

12. Keskustelu karsintajärjestelmän poistamisesta, lisenssijärjestelmän käyttöönottamisesta ja SM-liigan tulevaisuudesta jatkui marraskuussa 2013 Liigan hallituksen kokouksessa: "[p]eriaatepäätökset siitä, että joukkue määrää voidaan karsinnoista luopumisen myötä kasvattaa, on tehty jo aiemmin. Jos järkevää kasvua liigan kokonaisuuteen on saavutettavissa, on liigan kokonaisedun nimissä järkevää edistää uusia markkina-alueita, samalla kun turvataan toiminta perinteisillä kiekkopaikkakunnilla. Pidettiin hyvänä neuvonpidossa esiintuotua ajatusta, että liigalla pitäisi aina olla sarjajärjestelmästä riippumatta mahdollisuus ottaa uusi joukkue liigaan "kaupallisin" perustein. Tällainen harkinta saattaa tulla tulevana vuosina eteen esim jos Jokerien entry KHL:ään epäonnistuu. - - Keskusteltiin myös sekä tulokkaan liiketoimintariskeistä että nykyseurojen liiketoiminnan seuraamisesta ja auttamisesta. Todettiin yhteenvedona ja lähtökohtana neuvottelulle HKN:ssä ettei liigaosakkeen hintaa ole perusteita aliarvostaa, yhden joukkueen olevan hyväksymiskelpoinen kaudelle 2014–15 ja siitä eteenpäin vuoden siirtymäjaksolla Mestis mestaruuden ja muiden kriteerien täytyessä. Maksuehtojen osalta pyritään joustamaan ja hyödyntämään esimerkiksi av-mediakorvauksia".²¹
13. Jääkiekkoliiton ja Liigan välisessä 24.6.2015 voimaan tulleessa sopimuksessa sovittiin, että tilanteessa, jossa SM-liiga laajenee 16 joukkueeseen kaudelle 2016/17, SM-liigaan ei voi nousta Mestiksestä eikä SM-liigasta voi pudota Mestikseen kausien 2015/16–2017/18 aikana. Sopimuksen mukaisesti Liiga maksaa Jääkiekkoliitolle Mestiksen kehittämisrahaa 375 000 euroa jokaiselta kaudelta, jona SM-liigaan ei voi nousta, eikä sieltä voi pudota.²² Liigan hallituksen kokouksessa kesäkuussa 2015 todettiin, että järjestelyllä "rauhoitetaan Liiga kolmeksi vuodeksi, jotta ei tule uusia seuroja" ja "saadaan kolme vuotta lisäaikaa miettiä, mikä on suomalaisen jääkiekon kehittämisen kannalta parasta". Tämän lisäksi katsottiin, että "tällä sopimuksella osakkaat ostavat putoamisriskin pois ja voivat suunnitella taloutta tukevammalla pohjalla".²³ Vaikka SM-liiga

¹⁹ HC TPS Turku Oy:n kommentit Liigan osakassopimuksen muutosehdotuksiin 28.1.2013.

²⁰ Ks. esim. YLE:n uutinen 21.2.2018, saatavissa: <https://yle.fi/a/3-10086475> ja MTV:n uutinen 30.6.2023, saatavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/luvut-julki-kohahduttavan-tyhjennysmyynnin-jarjestanyt-liiga-joukkue-teki-farssikaudesta-voittoa-en-ole-ylpea-tasta/8730066>.

²¹ Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 11.11.2013, s. 2, kohta 6.

²² Jääkiekkoliiton ja Liigan välinen sopimus 24.6.2015, s. 9, liite 3. Sopimuksessa todetaan myös, että "[m]ikäli Liiga ei laajennu 16 joukkueeseen kaudelle 2016–2017 lisenssijärjestelmän kautta, osapuolet sitoutuvat noudattamaan lisenssijärjestelmän kirjainta ja henkeä siihen asti, kunnes Liiga on laajentunut 16 joukkueeseen. Tällöin edellä mainittu kolmen vuoden jakso ja siihen liittyvä kehittämisraha alkavat vastaavana ajankohtana". SM-liiga laajeni 16 joukkueeseen kaudelle 2024/25 Kiekko-Espoo Oy:n noustessa sarjaan.

²³ Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 12.6.2015, s. 3–4, kohta 7.2.

ei laajentunut 16 joukkueeseen kaudelle 2016/17, SM-liiga suljettiin kaudeksi 2017/18.²⁴

14. Liiga tiedotti marraskuussa 2018 uudesta Jääkiekkoliiton ja Liigan välistä sopimuksesta, jonka mukaan SM-liigan joukkuemäärä pysyy sopimuksen ollessa voimassa lähtökohtaisesti ennallaan eikä karsintoja järjestetä, joten SM-liigasta ei voi sopimusaikana pudota.²⁵ Kyseisessä sopimuksessa todettiin tiedotteen mukaisesti, että karsintoja ei tulla sopimuksen voimassaoloaikana järjestämään, mutta SM-liigaan oli mahdollista nousta lisenssimenettelyn kautta.²⁶ Tästä mahdollisuudesta ei kuitenkaan kerrottu Liigan verkkosivuilla julkaistussa tiedotteessa, eikä Jääkiekkoliiton ja Liigan välistä sopimusta julkaistu.
15. Sopimuksessa kuvatun lisenssimenettelyn lisäksi kyseisessä sopimuksessa todettiin myös, että *"[Liigalla] on kuitenkin oikeus kaikissa tilanteissa käyttää kokonaisharkintaa, eikä sillä ole missään olosuhteissa velvollisuutta myöntää lisenssiä Liigapaikkaa hakevalle seuralle"*. Lisäksi Liigalla oli *"[lisenssimenettelystä] riippumatta aina oikeus päättää markkinaehtoisella hinnalla uuden joukkueen ottamisesta Liigaan muista kuin Suomessa pelattavista (tai SJJL:n järjestämistä) sarjoista"*.²⁷
16. Liiga teki vuosina 2022–2023 kahteen otteeseen päätöksen, jonka mukaan se ei tule myöntämään uusia liigalisenssejä. Liiga julkaisi syyskuussa 2022 tiedotteen, jonka mukaan se ei tule ottamaan vastaan SM-liigan ulkopuolelta jätettyjä lisenssihakemuksia kaudelle 2023/24. Tiedotteen mukaan Liigan osakkaat olivat tehneet asiasta yksimielisen päätöksen. Tiedotteessa viitattiin Jääkiekkoliiton ja Liigan väliseen sopimukseen, joka *"mahdollistaa Liigalle laajat toimivaltuudet hallinnoida lisenssiprosessia kokonaisvaltaisen harkintanäkökulman puitteissa"*.²⁸
17. Liiga jatkoi sisäisiä keskusteluja SM-liigan tulevaisuudesta keväällä 2023. Liigan osakkaille esitettiin muun muassa Visio 2030 -niminen esitys, jonka tavoitteena oli yhdessä muun päätösaineiston kanssa linjata Liigan osakkaiden yhteinen tahtotila SM-liigan joukkuemäärän ja sarjajärjestelmän mahdolliselle kehittämiselle. Esityksessä korostettiin, että Liigaseurojen edut ja tarpeet tulisi huomioida päätöksenteossa mahdollisimman tasa-arvoisesti. Esityksessä todettiin SM-liigan mahdolliseen laajenemiseen liittyen muun muassa, että *"[I]aajempia kysymyksiä: Halutaanko Kiekko-Espoo Liigaan? Halutaanko Jokerit Liigaan. Kumpi halutaan Liigaan"*

²⁴ Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 3.11.2016, s. 1–2, kohta 6. Pöytäkirjassa todetaan lisäksi, että *"[k]audelle 2018–2019 osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tämän järjestelmän jatkamisesta tai vaihtoehtoisesta järjestelmästä, jossa joukkueiden siirtyminen Liigan ja Mestiksen välillä on mahdollista"*.

²⁵ Liigan tiedote 24.11.2018, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/11618/liigan-ja-jaakkeliiton-sopimus-sai-sinetin>.

²⁶ Jääkiekkoliiton ja Liigan välinen sopimus 1.7.2019, s. 1, kohta 4.

²⁷ Jääkiekkoliiton ja Liigan välinen sopimus 1.7.2019, s. 1–2, kohta 4.

²⁸ Liigan tiedote 1.9.2022, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/16139/liiga-tiedottaa:-kaudelle-2023%E2%80%9324-ei-tulla-myontamaan-uusia-liigalisensseja>. Ks. lisäksi kohta 15.

mieluummin?", ja että "[m]ihin nyt ei sitouduta? - - Mihinkään sellaiseen, joka rajoittaisi osakkaiden mahdollisuuksia".²⁹

18. Liigaseurat esittivät huhtikuussa 2023 lausuntoja SM-liigan tulevaisuudesta. Liigaseuroilla oli toisistaan eroavia intressejä muun ohessa sen suhteen, mille kaudelle uusi seura oltaisiin valmiina nostamaan SM-liigaan. Liigaseurat kuitenkin kannattivat pääsääntöisesti joukkuemäärän kasvattamista yhdellä seuralla 16 joukkueeseen. Osa Liigaseuroista oli sitä mieltä, että ratkaisut SM-liigan laajentamisesta tulisi tehdä Liigan osakkaiden näkökulmasta, ja että nousijan mukaantulolla tulisi olla sekä SM-liigalle että Liigaseuroille positiivinen vaikutus. Yksi Liigaseura puolestaan korosti, että sarjajärjestelmän kehittämisen tulisi lähteä kuluttajien odotuksiin vastaamisesta, ei Liigaseurojen liigapaikan suojaamisesta todeten kuitenkin samalla, ettei perinteisen Liigaseuran putoaminen saisi johtaa SM-liigan ja jääkiekon kannalta merkittävästi huonompaan tilanteeseen. Eräs Liigaseura kommentoi myös, että karsinnat SM-liigan ja Mestiksen välillä eivät toimi ja asiasta käytävälle keskustelulle pitäisi laittaa Liigan toimesta piste.³⁰
19. Liigaseurojen lausuntoja käsiteltiin uudelleen Liigan ylimääräisessä yhtiökokouksessa toukokuussa 2023.³¹ Liigan ylimääräinen yhtiökokous päätti kyseisessä kokouksessa, ettei Liiga vastaanota uusia lisenssihakemuksia SM-liigassa pelaamiseksi kaudelle 2024/25 vedoten käynnissä olleeseen sarjajärjestelmä uudistukseen.³² Liiga julkaisi kesäkuussa 2023 asiasta tiedotteen.³³
20. Keskustelut SM-liigan tulevaisuudesta jatkuivat jälleen elokuussa 2023 Liigan hallituksen kokouksissa. Kokouksissa keskusteltiin karsintojen mahdollisuudesta sekä siitä, mitä sarjan avaaminen tarkoittaisi. Liiga suunnitteli lisäksi työryhmän perustamista tulevaisuuden sarjajärjestelmiin liittyen. Liiga tunnisti myös, että jos se ei tekisi itse päätöksiä SM-liigan tulevaisuudesta, päätös ei olisi lopulta enää sen käsissä.³⁴ Liigaseurat suhtautuivat positiivisesti ajatukseen siitä, että pääkaupunkiseudulta nousisi joukkue tai joukkueita SM-liigaan, eikä ajatus herättänyt Liigaseuroissa kateorista vastustusta.³⁵

²⁹ Liigan Visio 2030 -esitys, s. 1 ja 3–4.

³⁰ Liigan osakkaiden lausunnot 27.4.2023 ja Yhteenveto Liigan osakkaiden lausunnoista 2.5.2023. Liigaseurojen lausuntoja käsiteltiin Liigan hallituksen kokouksessa huhtikuussa 2023. Ks. Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 17.4.2023, s. 1, kohta 6.

³¹ Liigaseurojen yhtenäiseksi kehityssuunnaksi nostettiin sarjajärjestelmän kehittämisen osalta muun muassa se, että karsinnat Mestiksen kanssa eivät saa kannatusta. Ks. Liigan ylimääräisen yhtiökokouksen 17.5.2023 kokousmateriaali, s.4.

³² Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 3, kohta 1. Ks. lisäksi Liigan ylimääräisen yhtiökokouksen pöytäkirja 17.5.2023, s. 2, kohta 6.

³³ Liigan tiedote 1.6.2023, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/16940/liiga-tiedottaa-sarjan-tulevaisuutta-koskeva-selvitystyö-siirry-toiseen-vaiheeseen-%E2%80%93liigan-lisenssiehdot-paivitetaan>.

³⁴ Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 7.8.2023, s. 3, kohta 9.

³⁵ Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 25.8.2023, s. 2, kohta 7.

21. Liiga julkaisi lokakuussa 2023 tiedotteen, jonka mukaan se tulee toukuun yhtiökokouksessa tehdystä päätöksestä poiketen ottamaan vastaan hakemuksia liigalisenssistä kaudelle 2024/25. Tiedotteessa kerrottiin myös tulevasta Liigan yhtiökokouksesta koskien tulevaisuuden sarjamallia.³⁶ Liigan yhtiökokous päätti lokakuussa 2023 siirtymisestä sarjajärjestelmään, joka sisälsi mahdollisuuden nousta Mestiksestä SM-liigaan karsintojen kautta.³⁷ Liiga julkaisi asiasta tiedotteen, jonka mukaan se tulee palauttamaan karsinnat kevästä 2025 alkaen. Samassa tiedotteessa kerrottiin, että SM-liigan joukkumääräksi rajataan maksimissaan 16 kaudesta 2025/26 alkaen.³⁸
22. Sarjajärjestelmäuudistus johti osaltaan uuteen Jääkiekkoliiton ja Liigan väliseen sopimukseen, joka tuli voimaan tammikuussa 2025. Sopimuksen mukaan sen ”voimassaoloaikana SM-liigasta voi pudota Mestikseen ja Mestiksestä nousta karsintojen kautta. - - Lisäksi karsinnan voittaneen joukkueen tulee täyttää voimassa olevat Liigalisenssin ehdot”.³⁹ Mikäli karsinnan voittanut joukkue ei täytä lisenssiehtoja, Liigaseura jatkaa SM-liigassa ja karsintojen voittaja Mestiksessä.⁴⁰ Sopimuksen mukaan ”[SM-liigan] osallistumisoikeus määräytyy [Liigan] yhtiökokouksessa hyväksytyyn lisenssimenettelyn kautta”.⁴¹
23. Liiga ilmoitti virastolle 14.3.2025 tekevänsä muutoksia sarjajärjestelmäänsä siten, että SM-liigassa pelaamiseksi tarvittavan lisenssin myöntämisestä tulee jatkossa päättämään esteetön lisenssikomitea, joka on aiemmasta poiketen Jääkiekkoliiton nimittämä.⁴² Liiga ilmoitti samalla, että se sitoutuu ottamaan lisenssinsaajat osakkaiksi, ja että Liigan yhtiökokous tekee päätöksen ainoastaan osakeannista osakeyhtiölain mukaisesti.⁴³

³⁶ Liigan tiedote 4.10.2023, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/17096/liiga-tiedottaa-tulevaisuuden-sarjamalleja-kasitteleva-tyo-on-edella-aikataulua-%E2%80%93lokakuun-yhtiokokouksessa-tarkoitus-tehdä-merkittavia-paatoksia>. Tiedotteessa lainataan laajasti Jääkiekkoliiton ja Liigan välistä sopimusta, mutta jätetään mainitsematta, että voimassaolleesta sarjajärjestelmästä riippumatta Liigalla ei ole missään olosuhteissa ollut velvollisuutta myöntää lisenssiä SM-liigapaikkaa hakevalle seuralle. Ks. kohta 15.

³⁷ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 6, kohta 7.

³⁸ Liigan tiedote 12.10.2023, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/17110/liiga-tiedottaa-karsinnat-palaavat-osaksi-liigan-sarjarakennetta-kevaalla-2025>.

³⁹ Jääkiekkoliiton ja Liigan välinen sopimus 10.1.2025, s. 1, kohta 4. Uudessa sopimuksessa ei ole enää mainintaa Liigan rajoittamattomasta harkinta- ja päätösvallasta. Ks. kohta 15.

⁴⁰ Liigan lisenssiehdot, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/liiga/liigalisenssi>.

⁴¹ Jääkiekkoliiton ja Liigan välinen sopimus 10.1.2025, s. 1, kohta 4. Vastaavalla tavalla todetaan myös Liigan lisenssiehdoissa: ”Liigan uuden osakkaan Lisenssihakemuksen hyväksymisestä päättää kuitenkin Liigan yhtiökokous”. Ks. Liigan lisenssiehdot, kohta 3.1, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/liiga/liigalisenssi>.

⁴² Ks. lisenssikomiteasta ja sen toiminnasta tarkemmin luku 5.2.2.2.

⁴³ Tämä on muutos aiempaan voimassaolleeseen Jääkiekkoliiton ja Liigan väliseen sopimukseen, jonka mukaan Liigalla ei ollut missään olosuhteissa velvollisuutta myöntää lisenssiä SM-liigapaikkaa hakevalle seuralle. Ks. kohta 15. Liigan sitoutuminen osakkaaksi ottamisesta kirjataan lisäksi lisenssiehtoihin, ks. Liigan vastaus KKV:n alustavaan arvioon ja muutostoimenpiteet 14.3.2025, s. 8.

24. Liiga päätti yhtiökokouksessaan 27.11.2025 muutoksista käytössä olevaan sarjajärjestelmään.⁴⁴ Liiga päätti, että kaudesta 2027/28 alkaen sen hallinnoima jääkiekon sarjatoiminta siirtyy kaksitasoiseen sarjajärjestelmään, joita kumpaakin Liiga hallinnoi. Tässä järjestelmässä ylemmässä sarjassa on 14 joukkuetta ja alemmassa 10 joukkuetta. Joukkueiden liikuminen sarjatasojen välillä tapahtuu suoralla nousulla ja putoamisella. Kausi 2026/27 toimii siirtymäkautena uuteen sarjamuotoon ja se pelataan maksimissaan 18 joukkueella.
25. Liigan päättämät muutokset sarjamuotoihin vaativat vielä valmistelua, kuten Jääkiekkoliiton hyväksynnän ja Liigan omistajien välisten sopimusten muutoksia. Liigan hallitus neuvottelee yhtiökokouksen valtuuttamana muutosten sopimusehdoista Jääkiekkoliiton kanssa sekä valmistelee muut tarvittavat asiakirjat ja sopimukset.⁴⁵

5.2.2 SM-liigassa pelaamisen ehdot

5.2.2.1 Lisenssiehdot

26. Joukkueen pelaaminen SM-liigassa edellyttää, että se täyttää SM-liigan liigalisenssijärjestelmän ehdot.⁴⁶ Liigalisenssijärjestelmän ja lisenssiehtojen tarkoituksena on Liigan mukaan varmistaa, että kaikki SM-liigaan osallistuvat seurat toimivat samojen vähimmäislaatustandardien mukaisesti.⁴⁷ SM-liigassa on olemassaolonsa aikana ollut voimassa erisisältöisiä ehtokokonaisuuksia.⁴⁸ Liigan hallitus hyväksyi ensimmäiset varsinaiset lisenssiehdot kesäkuussa 2011, joiden perusteella myönnettiin liigalisenssit ensimmäisen kerran kaudelle 2012/13.⁴⁹ Ensimmäiset lisenssiehdot sisälsivät hakijan urheilutoimintaa, infrastruktuuria sekä taloudellista tilaa koskevia vaatimuksia. Lisenssiehdot eivät sisältäneet yksityiskohtaisia määräyksiä lisenssihakemuksen hylkäämisperusteista. Lisenssiä pystyivät hakemaan sekä SM-liigassa pelanneet seurat että karsinnat voittanut seura.⁵⁰

⁴⁴ Liigan yhtiökokouksen pöytäkirja 27.11.2025, s. 5, kohta 14. Ks. myös Liigan tiedote 27.11.2025, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/liigan-tiedote-251128>.

⁴⁵ Liigan yhtiökokouksen pöytäkirja 27.11.2025, s. 10, kohta 14. Ks. myös Liigan tiedote 27.11.2025, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/liigan-tiedote-251128>.

⁴⁶ Liigan osakassopimus 29.4.2024, s. 3, kohta 4.1. Ks. lisäksi Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 22.4.2014, s. 2, kohta 6.4, jonka mukaisesti "[k]aikille seuroille on voimassa sama auditointi ja samat kriteerit".

⁴⁷ Ks. Liigan lisenssiehdot 14.6.2011, s. 2; Liigan lisenssiehdot 20.9.2018, s. 2; ja Liigan lisenssiehdot, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/liiga/liigalisenssi>. Lisenssijärjestelmän taustasta ja tarkoituksesta todetaan samalla myös, että sen "tarkoituksena on edistää Suomen jääkiekkotoimintaa sekä vahvistaa ja valvoa Liigan järjestämässä jääkiekkosarjassa pelaavien Liigan osakkeen omistavien jääkiekkoseurojen - - taloudellista asemaa". Ks. Liigan lisenssiehdot 20.9.2018, s. 2.

⁴⁸ Ks. esim. Jääkiekkoliiton ja Liigan välinen sopimus 2007, s. 8: "[s]opijaosapuolet ovat yksimielisiä siitä, että SM-liigan ja Mestiksen välillä pelataan karsinnat kevästä 2007 alkaen ja että karsijan on täytettävä sopijaosapuolten yhdessä määrittelemät SM-liigakriteerit".

⁴⁹ Liigan lisenssiehdot 14.6.2011. Ks. lisäksi Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 3, kohta 2.

⁵⁰ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 3, kohta 2.

27. Lisenssiehtoja muutettiin Liigan ja Jääkiekkoliiton yhteisellä sopimuksella talvella 2013. Karsintojen poistamisen ja lisenssijärjestelmään siirtymisen jälkeen SM-liigaan pystyi lisenssiehdot täyttäessään nousemaan Mestiksen voittanut joukkue, mutta nousu tapahtui Mestiksen voittamista seuraavan kauden jälkeen.⁵¹ Lisenssiehdot eivät edelleenkään sisältäneet yksityiskohtaisia määräyksiä lisenssihakemuksen hylkäämisperusteista.⁵²
28. Liigan hallitus hyväksyi uudet lisenssiehdot syyskuussa 2018, joiden perusteella myönnettiin liigalisenssit ensimmäisen kerran kaudelle 2019/20.⁵³ Uusissa lisenssiehdoissa kiinnitettiin erityistä huomiota hakijan taloudelliseen asemaan. Muutoksilla pyrittiin varmistamaan, että hakija kykenisi suoriutumaan kaikista sarjakauden velvoitteistaan. Vuoden 2018 lisenssiehtoihin sisällytettiin myös vanhoista lisenssiehdoista poiketen määräykset perusteista, joiden nojalla lisenssikomitealla oli oikeus hylätä lisenssihakemus.⁵⁴ Kyseisten perusteiden sanamuodot jättivät kuitenkin tulkintaja harkintavaltaa lisenssikomitealle, sillä esimerkiksi maksuhäiriömerkinnät olivat peruste hylätä lisenssihakemus, mikäli "[niitä ei] voida kokonaisuus huomioon ottaen pitää vähäisinä".⁵⁵
29. Liiga julkaisi lisenssiehdot verkkosivuillaan maaliskuussa 2024.⁵⁶ Tätä ennen ehdot eivät olleet kokonaisuudessaan julkisesti saatavilla.⁵⁷ Esimerkiksi sarjajärjestelmän uudistuksen yhteydessä joulukuussa 2013, Liiga julkaisi verkkosivuillaan esimerkinomaisen listan SM-liigaan pääsemiseen asetetuista ehdoista.⁵⁸
30. Liiga ilmoitti virastolle 14.3.2025 lisenssiehtojen valmisteluun tulevista muutoksista. Muutosten seurauksena Liiga valmistelee jatkossakin lisenssiehdot, mutta niiden sisältö hyväksytetään ennen soveltamista Jääkiekkoliitolla.⁵⁹ Jääkiekkoliitto voi siten palauttaa lisenssiehdot tarvittaessa Liigalle jatkovalmisteluun, jos ne eivät vastaa niillä tavoiteltua päämäärää.⁶⁰ Tämän lisäksi myös ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö arvioi lisenssiehdot sekä tekee niitä koskevan raportin ja mahdolliset muutossuositukset.⁶¹

⁵¹ Ks. kohta 10.

⁵² Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 3–4, kohta 2.

⁵³ Liigan lisenssiehdot 20.9.2018.

⁵⁴ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 4, kohta 2.

⁵⁵ Liigan lisenssiehdot 20.9.2018, s. 5, kohta 6.6. Vastaavasti osto- ja muiden velkojen osalta merkittävä määrä oli peruste hylätä lisenssihakemus. Ks. Liigan lisenssiehdot 20.9.2018, s. 5, kohta 6.8. Ks. lisäksi jäljempänä kohta 35.

⁵⁶ Liigan lisenssiehdot, saatavissa: <https://liiga.fi/liiga/liigalisenssi>. Ks. lisäksi Liigan osakassopimus 29.4.2024, s. 3, kohta 4.1.

⁵⁷ Pelaajayhdistyksen toimenpidepyyntö 11.3.2024, s. 10–12 ja Pelaajayhdistyksen kirje Jääkiekkoliitolle, Liigalle ja Liigaseuroille 26.2.2024, s. 2–3, kohta 2.2.

⁵⁸ Liigan tiedote 19.12.2013, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/548/sarjajarjestelmauudistus-mahdollistaa-liigan-laajentumisen>.

⁵⁹ Liigan vastaus KKV:n alustavaan arvioon ja muutostoimenpiteet 14.3.2025, s. 3.

⁶⁰ Tapaamismuistio 1.4.2025 (KKV, Jääkiekkoliitto), s. 1.

⁶¹ Liigan ylimääräisen yhtiökokouksen 31.10.2025 kokouskutsu 23.10.2025, liite 1, s. 5.

5.2.2.2 Lisenssikomitea ja sen toiminta

31. SM-liigan lisenssikomitea aloitti toimintansa ensimmäisten lisenssiehtojen hyväksymisen yhteydessä. Lisenssikomiteaan on kyseisten ehtojen mukaisesti tullut kuulua riittävä määrä Liigan toimiston ulkopuolisia henkilöitä.⁶² Lisenssiehtojen muuttamisen yhteydessä vuonna 2013 lisenssikomitean kokoonpanoa koskevia määräyksiä tarkennettiin. Liiga nimesi komiteaan puheenjohtajan ja kaksi jäsentä. Jääkiekkoliitto nimesi komiteaan kaksi muuta jäsentä.⁶³ Lisenssikomitean muodostamista koskevia määräyksiä muutettiin jälleen vuoden 2018 lisenssiehtojen päivittämisen yhteydessä. Oikeus komitean nimittämiseen siirtyi kokonaisuudessaan Liigan hallitukselle ja komiteaan kuului kolme jäsentä.⁶⁴
32. Lisenssikomiteaan ei ole ollut avointa hakua, vaan Liigan hallitus on huolehtinut jäsenten kartoituksesta. Komitean jäsenille ei ole asetettu muodollisia koulutuksellisia tai työkokemukseen liittyviä vaatimuksia, mutta jäseniltä on edellytetty riittävää oikeudellista ja taloudellista osaamista ja tietotaitoa. Jäsenten on tullut olla lisenssiehtojen mukaisesti esteettömiä. Lisenssikomitean jäsenet on nimitetty kolmen toimikauden ajaksi.⁶⁵
33. Lisenssikomitean tehtäviin kuuluu lisenssihakemusten arviointi ja niiden perusteella tehtävät päätökset liigalisenssien myöntämisestä. Lisenssikomitea voi lisenssiehtojen mukaisesti käyttää päätöksenteossaan ulkopuolista apua.⁶⁶ Lisenssikomitea tekee arvioinnin jälkeen päätöksen lisenssin hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Lisenssikomitean päätöksestä on valitusoikeus urheilun oikeusturvalautakunnalle.⁶⁷
34. Liigalisenssien myöntämisen lisäksi lisenssikomitean tehtäviin kuuluu valvoa, että Liigaseurat noudattavat ja toteuttavat lisenssiehtoja myös liigakauden aikana. Lisenssikomitea voi päätöksellään esittää liigalisenssiä peruutettavaksi, mikäli se arvioi, että Liigaseuralla ei ole kykyä täyttää liigalisenssin edellyttämiä vaatimuksia liigalisenssiä koskevan sarjakauden loppuun saakka.⁶⁸ Lokakuun 2023 sarjajärjestelmän muuttamisen yhteydessä lisenssikomitea osallistui lisenssiehtojen päivitystyöhön yhdessä Liigan hallituksen edustajan ja Liigan toimitusjohtajan kanssa.⁶⁹

⁶² Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 3, kohta 2. Ks. lisäksi kohta 26.

⁶³ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 3, kohta 2. Ks. lisäksi kohta 27.

⁶⁴ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 4, kohdat 2 ja 4. Ks. lisäksi kohta 28.

⁶⁵ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 4, kohta 4. Ks. lisäksi Liigan lisenssiehdot, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/liiga/liigalisenssi>.

⁶⁶ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 5, kohta 6. Lisenssikomitean ulkopuolista apua käytetään erityisesti seurojen taloudellisen tilan tarkasteluun. Seurojen taloudellista tilaa on lisenssikomitean lisäksi arvioineet Liigan toimitusjohtaja sekä Jääkiekkoliiton kontrolleri. Tämän lisäksi Liigan työntekijöitä hyödynnetään urheilullisten kriteerien ja olosuhdekriteerien tarkastelun osalta.

⁶⁷ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 5, kohta 5.

⁶⁸ Ks. esim. Liigan lisenssiehdot 20.9.2018, s. 6, kohta 10.

⁶⁹ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 6, kohta 7.

35. Kuten edellä on esitetty, lisenssiehdot ovat jättäneet tulinnanvaraisuutensa takia lisenssikomitealle harkintavaltaa sen tehdessä päätöksiä lisenssien myöntämisestä.⁷⁰ Tämän lisäksi lisenssikomitean tekemät päätökset lisenssin hyväksymisestä ovat olleet sisällöltään hyvin suppeita.⁷¹ Tämä on osaltaan hankaloittanut sen arvioimista, miten lisenssiehtoja on sovellettu eri liigakausien ja eri seurojen välillä. Liigaseurat ovat itsekin katsoneet, että olemassa olevat Liigaseurat eivät välttämättä aina ole täyttäneet lisenssiehtoja.⁷²
36. Sen lisäksi, että lisenssikomitealla on ollut harkintavaltaa, lopullinen päätösvalta sekä uusien lisenssien myöntämisessä että olemassa olevien lisenssien mahdollisessa peruuttamisessa on ollut Liigalla.⁷³ Jääkiekkoliiton ja Liigan välisessä, heinäkuussa 2019 voimaantulleessa sopimuksessa nimenomaisesti todettiin, että Liiga saa kaikissa tilanteissa käyttää kokonaisharkintaa, vaikka hakijalle myönnettäisiin lisenssi lisenssimenettelyn perusteella.⁷⁴ Edellä esitetysti Liiga on kuitenkin 14.3.2025 ilmoittanut sitoutuvansa jatkossa ottamaan lisenssinsaajat Liigan osakkaiksi, mikä osaltaan siirtää päätäntävaltaa Liigalta Jääkiekkoliitolle ja sen alaiselle lisenssikomitealle.⁷⁵
37. Liiga ilmoitti 14.3.2025, että lisenssikomitea siirtyy Liigalta Jääkiekkoliiton alaisuuteen ja jatkossa Jääkiekkoliitto nimittää komitean jäsenet. Tällä muutoksella vahvistetaan Liigan mukaan lisenssikomitean itsenäisyyttä Liigaseuroista.⁷⁶ Tämän lisäksi ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö antaa lausunnon lisenssikomitean riippumattomuudesta ja tarkastaa

⁷⁰ Ks. kohta 28.

⁷¹ Ks. esim. päätös liigalisenssin myöntämisestä Jukureille 14.12.2023 ja päätös liigalisenssin myöntämisestä Pelicansille 14.12.2023. Päätöksiin lisäksi komitea tekee koosteen olennaisimmista seurakohtaisista havainnoista, joka käsitellään lisenssikomitean kokouksessa, sekä laatii pöytäkirjat lisenssikomitean kokouksista. Ks. Liigan vastaus selvityspyynnöön 23.10.2024, s. 4, kohta 3; Lisenssikomitean yhteenveto liigalisenssihakemuksista kaudelle 2024/25; lisenssikomitean kokouksen pöytäkirja 27.11.2023; ja Lisenssikomitean kokouksen pöytäkirja 11.4.2024.

⁷² Liigan tulevaisuuden sarjamallit, johtoryhmän esitykset -esitys, s. 17. Ks. lisäksi esim. Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 15.3.2016, s. 2, kohta 8, jossa todetaan, että "keskusteltiin Liigalisenssikriteereistä ja todettiin, että ensi kaudelle ei hyväksytä yhtään Liigaseuraa, jolla on verovelkaa tai edelliskauden 2014-2015 maksamattomia vakuutusmaksuja vaan kaikki pitää olla hoidettu 30.5.2016 tai muutoin liigalisenssiehtojen mukaisesti järjestetty". Ks. lisäksi Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 13.4.2016, s. 3, kohta 8; Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 18.5.2016, s. 3, kohta 8; Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 3.11.2016, s. 2, kohta 7; ja Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 12.2.2018, s. 1, kohta 4. Pöytäkirjat osoittavat, että Liigan hallitus seurasi hyvin tiiviisti Ilves-Hockey Oy:n taloudellista tilaa keväästä syksyyn vuonna 2016. Ks. lisäksi Liigan osakkaiden lausunnot 27.4.2023, s. 2. Rauman Lukko Oy totesi launnonaan SM-liigan laajentumiseen liittyen muun muassa seuraavasti: "Jos linjataan, että ollaan valmiita ottamaan liigaan 16 joukkue, tulee tuoda selkeästi esille, että lisenssiehtoja tullaan myös kiristämään olemassa olevien joukkueiden osalta niin, että nykyisetkin seurakokoukset sitoutuvat Liiga-tason toimintaan".

⁷³ Ks. kohta 15. Liigan joulukuussa 2013 julkaisemassa tiedotteessa tosin todettiin, että "Liigan ja liiton päättävät elimet ovat sitoutuneet kunnioittamaan lisenssitoimikunnan päätöksiä". Ks. Liigan tiedote 19.12.2013, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/548/sarjajarjestelmauudistus-mahdollistaa-liigan-laajentumisen>. Ks. lisäksi Liigan lisenssiehdot 14.6.2011, s. 2.

⁷⁴ Ks. kohta 15.

⁷⁵ Ks. kohta 23.

⁷⁶ Liigan vastaus KKV:n alustavaan arvioon ja muutostoimenpiteet 14.3.2025, s. 3 ja 8. Tämä on muutos aiempaan tilanteeseen, jossa Liiga nimitti kaikki lisenssikomitean jäsenet. Ks. kohta 31.

lisenssikomitean dokumentoinnin sekä varmistaa, että lisenssiehtoja on sovellettu ja noudatettu asianmukaisesti.⁷⁷

5.2.2.3 Liigaosakkeen lunastamisvaatimus

38. SM-liigan lisenssiehdoissa on edellytetty, että joukkueen tulee liittyä Liigaan ja hankkia liigaosake pelatakseen SM-liigassa.⁷⁸ Liigan mukaan osakeyhtiömuotoisena toimivaan Liigaan liittyminen ja siitä poistuminen edellyttää aina osakkeen luovutusta.⁷⁹ Lunastusvaatimuksesta luopuminen voisi Liigan mukaan johtaa vaikeasti hallittaviin tilanteisiin pelaavien osakkaiden, ei-pelaavien osakkaiden ja pelaavien ei-osakkaiden välillä, minkä lisäksi siitä seuraisi myös vapaamatkustajaongelma suhteessa Liigan osakkaiden tekemiin investointeihin.⁸⁰
39. Liiga on kuvannut näitä investointeja seuraavasti: *"Liiga on toimintavuosiensa aikana investoinut merkittävästi yhtiön kehittämiseen usealla eri tavalla. Liigahallitus määrittelee kehitys- ja investointikohteet vuosittain strategian mukaisesti. Hankkeilla on kehitetty esimerkiksi olosuhteita, myyntiä ja markkinointia sekä viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Viime vuosina Liigalla on esimerkiksi ollut useita digitaalisia kehityshankkeita, joiden budjetti on ollut noin 1,5 miljoonaa euroa vuosittain. Kohteita ovat olleet esimerkiksi erilaiset datapohjaiset hankkeet, älykiekko, digitaaliset alustat, tilasto/analytiikka -alustat jne. Liiga on myös kehittänyt toiminnallisuutta ja laadullisuutta parantaneen tilannehuoneen tuomaroinnin tueksi. Investointeja ja kehitystoimenpiteitä on tehty myös kilpailutoimeen kuten ammattimaiseen tuomaritoimintaan."*⁸¹
40. Liigan mukaan käytössä on ollut menettely, jossa SM-liigaan nousun ja sieltä putoamisen yhteydessä nousijalle tehtäisiin suunnattu osakeanti ja vastaavasti putoajan, tai tietyissä tilanteissa luopujan, osake mitätöitäisiin. Liigan mukaan tämä toimintatapa toteuttaa Liigan intressiä osakaskuntansa koostumuksen hallintaan ja toisaalta luo riittävä pehmenysmekanismi sen estämiseksi, että sarjasta putoava joukkue joutuisi putoamisen takia vakaviin taloudellisiin vaikeuksiin.⁸²
41. Liigaosaketta ei tarvitse maksaa yhdessä erässä, vaan Liigan yhtiökokous päättää merkintähinnan maksuajasta.⁸³ Maksuajaksi on käytännössä muodostunut viisi vuotta. Uudet liigaseurat ovat joissakin tilanteissa

⁷⁷ Liigan ylimääräisen yhtiökokouksen 31.10.2025 kokouskutsu 23.10.2025, liite 1, s. 5.

⁷⁸ Liigan lisenssiehdot, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/liiga/liigalisenssi>. Ks. lisäksi Liigan osakassopimus 29.4.2024, kohta 4.2.

⁷⁹ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 6, kohta 9.

⁸⁰ Liigan vastaus KKV:n alustavaan arvioon ja muutostoimenpiteet 14.3.2025, s. 12 ja Liigan vastaus selvityspyyntöön 15.4.2025, s. 2, kohta 4.

⁸¹ Liigan vastaus selvityspyyntöön 15.4.2025, s. 2, kohta 4.

⁸² Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 6, kohta 9 ja Liigan vastaus KKV:n alustavaan arvioon ja muutostoimenpiteet 14.3.2025, s. 12.

⁸³ Liigan osakassopimus 29.4.2024, kohta 8.1.

sopineet Liigan kanssa, että merkintähinta lyhennetään mediakorvauksesta, jolloin oikeutta täysimääräiseen mediakorvaukseen ei ole ennen kuin liigaosakkeen merkintähinta on maksettu kokonaisuudessaan.⁸⁴ Liigaosake tulee olla maksettuna kokonaisuudessaan ennen kuin uusi liigaseura saa osakkeenomistajalle kuuluvat oikeudet. Uusi liigaseura saa kuitenkin pelioikeuden, oikeuden mediakorvaukseen ja muihin kuin osakeyhtiölain mukaisesti maksettaviin Liigan kautta tuleviin korvauksiin, läsnäolo- ja puheoikeuden yhtiökokouksissa sekä kaikki osakkaan velvollisuudet välittömästi Liigaan hyväksymisen ja osakassopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.⁸⁵

42. Liigaosakkeen arvo ja samalla siitä maksettava merkintähinta ovat vaihdelleet eri ajanjaksoina. Liigaosakkeen hinnan muodostusperiaatteet ovat myös vaihdelleet tilannekohtaisesti.⁸⁶ Liigan osuuspääoma muodostettiin alun perin osuuskunnan perustamishetkellä sen edellisten tilikausien ylijäämästä.⁸⁷ Samalla Liiga päätti, että tulevaisuudessa Liigaan liittyvien seurojen tulee maksaa osuusmaksun lisäksi liittymismaksu.⁸⁸ Liigan muuttaessa yhtiömuotoa osuuskunnasta osakeyhtiöksi siirrettiin osuuskunnan osuuspääoma osakeyhtiön osakepääomaksi. Näin ollen liigaosakkeen arvoksi vuonna 2002 muodostui 16 818 euroa.⁸⁹ Vastaavasti liigaosakkeen arvo oli 1 593 533 euroa vuonna 2009, 1 460 000 euroa vuonna 2012, 1 800 000 euroa vuonna 2014 ja 2 200 000 euroa vuonna 2024.⁹⁰ Liigaosakkeen arvo on noussut sen alkuperäisestä arvosta merkittävästi.
43. Liigaosakkeen arvon vaihtelun seurauksena osa Liigaseuroista on maksanut myöhemmin SM-liigaan nousseisiin joukkueisiin verrattuna nimellisen hinnan liigaosakkeesta tai vaihtoehtoisesti ne eivät ole maksaneet

⁸⁴ Ks. esim. Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 7.10.2014, s. 2, kohta 5.3 ja Liigan vastaus selvityspyyntöön 15.4.2025, s. 3, kohta 6 b.

⁸⁵ Liigan osakassopimus 29.4.2024, kohdat 4.2 ja 4.3.

⁸⁶ Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirjassa elokuulta 2013 todetaan liigaosakkeen hinnanmuodostuksesta muun muassa seuraavalla tavalla: "[k]eskeistä on, ettei osakkaalle ole yksikäsitteistä hintaa vaan sen voidaan eri tilanteissa katsoa muodostuvan nollan ja miljoonien eurojen arvoiseksi. Eri tapauksia on useita, good leaver ja bad leaver, vastaavasti sisääntulevan tilanne voi olla hyvin erilainen eri tapauksissa. Hintatyöryhmä esitti peruskäyttännöksi nykyistä arvonmääritystapaa, 2 vuoden tv-korvaus, plus vapaa ja-kokelpoinen pääoma jaettuna joukkueiden määrällä". Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 27.8.2013, s. 4, kohta 9.2. Ks. myös Liigan tiedote 19.12.2013, jossa todetaan, että "[i]senssin saanut seura sitoutuu merkitsemään liigaosakkeen osapuolten sopimalla kiinteällä hinnalla --", saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/548/sarjajarjestelmauudistus-mahdollistaa-liigan-laajentumisen>.

⁸⁷ Osuuspääoman suuruus oli 1 200 000 markkaa. Perustamishetkellä Liigassa oli 12 osakasta. Ks. Osuuskunta Jääkiekon SM-liigan muutosilmoitus PRH:lle 28.4.2000, s. 6 ja 9. Ks. lisäksi alaviite 8.

⁸⁸ Muutosilmoituksessa todettiin, että "[l]iittymismaksu on määrältään vähintään viisisataatuhatta (500.000) markkaa ja enintään miljoona (1.000.000) markkaa sen mukaan kuin liigakokous siitä vuosittain päättää". Samassa yhteydessä todettiin, että "[l]iittymismaksu on maksettava heti liigaan liityttäessä. Liittymismaksua ei palauteta jäsenen erotessa eikä sitä voi siirtää". Ks. Osuuskunta Jääkiekon SM-liigan perusilmoitus 28.4.2000, s. 10–11.

⁸⁹ Osakepääoman suuruus oli osakeyhtiötä perustettaessa 218 634 euroa. Perustamishetkellä Liigassa oli 13 osakasta. Ks. Osuuskunta Jääkiekon SM-liigan muutosilmoitus 7.6.2002, s. 12. Ks. lisäksi alaviite 8.

⁹⁰ Liigan tiedote 9.4.2009, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/4438/sm-liigaosakkeen-hinta-on-1-593-533-euroa> ja Liigan vastaus selvityspyyntöön 15.4.2025, s. 3, kohta 6 b.

siitä mitään. Liigan perustajat eivät maksaneet liigaosakkeesta mitään.⁹¹ Kärpät maksoi puolestaan 100 000 markan osuismaksun noustessaan SM-liigaan kaudelle 2000/01. Vastaavasti KalPa maksoi liigaosakkeesta 360 000 euroa (kausi 2005/06), Sport, KooKoo ja Jukurit 1 800 000 euroa (kaudet 2014/15, 2015/16 ja 2016/17) ja Kiekko-Espoo 2 200 000 euroa (kausi 2024/25).⁹²

44. Osa Mestiksessä pelaavista seuroista on esittänyt, että liigaosakkeen hinta muodostaa rajoittavan tekijän SM-liigaan nousemiselle. Mestis-seurat ovat katsoneet muun muassa, että liigaosakkeen hinta vähentää seurojen kiinnostusta hakea liigalisenssiä sekä rajoittaa seuraavan kauden rakentamista ja rahoitusta. Mestis-seurojen mukaan hinnan määrätymisessä on ollut myös epäselvyyttä.⁹³
45. Myös osa SM-liigaan nousseista seuroista on kritisoinut liigaosakkeen hintaa. KooKoo, Sport ja Jukurit lähettivät maaliskuussa 2017 Liigan hallitukselle kirjeen, jossa ne esittivät, että *"1.800.000 [euron] merkintähinta Liigaosakkeesta on perustunut virheelliseen ja puutteelliseen tietoon sekä Liigan substanssista että sen kyvystä tilittää merkitsijöille mediasopimuksiin liittyviä korvauksia"*. Kyseiset seurat esittivät myös, että Liigan tulisi käynnistää neuvottelu siitä, miten *"yhtiöiden velvoitteena olevaa merkintähintaa jälkikäteen kohtuullistetaan, olennaisesti muuttuneita olosuhteita vastaavaksi"*.⁹⁴ Liiga sitoutui Sportin osalta vähintään 600 000 euron tukirahoitukseen liigaosakkeen ostamisessa.⁹⁵
46. Keskustelu liigaosakkeen arvosta aktivoitui jälleen syksyllä 2023, kun useampi seura ilmaisi kiinnostuksensa nousta SM-liigaan. Asiasta käytiin keskusteluja muun muassa Liigan hallituksen kokouksessa: *"- - pitäisikö Liigaosakkeen hinta määritellä myös sijoitussuunnitelmaa silmällä pitäen uudelleen? Nyt on sitouduttu 1,8 Me arvoon, mutta miten se vaikuttaisi suunnitelmaan, jos lisenssimäärittelyn yhteydessä päädyttäisiin esimerkiksi 3 Me-lukemaan, ja sen jälkeen kaksi joukkuetta lähtisi sarjasta*

⁹¹ Edellä todetusti Liigan osuuspääoma muodostettiin osuuskunnan perustamishetkellä edellisten tilikausien ylijäämästä. Ks. kohta 42.

⁹² Liigan vastaus selvityspyyntöön 15.4.2025, s. 3–4, kohta 6 b.

⁹³ Kajaanin Hokin vastaus selvityspyyntöön 28.10.2024, s. 2, kohta 2; IPK:n vastaus selvityspyyntöön 28.10.2024, s. 1, kohta 2; Joensuun Kiekkopoikien vastaus selvityspyyntöön 28.10.2024, s. 2–3, kohta 1; s. 3, kohta 2; ja s. 4, kohta 3; ja KeuPa HT:n vastaus selvityspyyntöön 28.10.2024, s. 1, kohta 1.

⁹⁴ KooKoon, Sportin ja Jukurien kirje Liigan hallitukselle 31.3.2017. Keskustelua aiheesta käytiin Liigan hallituksen kokouksessa huhtikuussa 2017, jossa todettiin, että *"Liigahallitus [ei] voi päättää tai tehdä ehdotusta Liigaosakkeen merkintähinnan muuttamisesta ja päätettiin, puheenjohtaja Heikki Hiltunen (myös Sportin pj) käy keskustelun muiden kahden seuran puheenjohtajien kanssa seurojen rahoitustarpeesta Liigaosakkeen maksamiseksi ja miten Liiga ja muut osakkaat voisivat mahdollisesti auttaa rahoituksen järjestämisessä"*. Kokouksessa todettiin myös, että *"[a]iheeseen liittyvä "poliittinen" keskustelu voidaan käydä Liigan osakaskokouksessa 5.5.2017"*. Ks. Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 19.4.2017, s. 2, kohta 7.

⁹⁵ Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 12.2.2018, s. 3, kohta 9.

pois".⁹⁶ Liigaosakkeen arvosta esitettiin syksyn aikana myös julkisuudessa useita erilaisia arvioita.⁹⁷

47. Liiga on perustellut liigaosakkeen arvoa ja arvonnousua usein eri perustein. Liigaosakkeen arvoa on nostanut vuosien varrella muun muassa SM-liigan mediasopimus, Liigan tasearvo ja Liigan yhteistyösopimukset. Liigaosakkeella on Liigan mukaan myös huomattavaa brändiarvoa.⁹⁸ Liiga teetätti syksyllä 2023 raportin Liigan käyvän arvon määrittämisestä.⁹⁹
48. Liigaseurat ovat hyödyntäneet liigaosakkeen arvonnousua ja tehneet taseisiinsa arvonnousuja liigaosakkeesta uusille osakkaille suunnattujen osakeantien perusteella. Tämä on ollut mahdollista, sillä lisenssiehtojen mukaisesti lisenssimenettelyssä liigaosake arvostetaan lisenssinhakijan omaa pääomaa arvioitaessa kirjanpitoarvosta poiketen siihen arvoon, mikä vastaa viimeisintä osakeannissa käytettyä osakekohtaista merkintähintaa.¹⁰⁰ Liiga on puolestaan saanut uusille osakkaille suunnattujen osakeantien myötä tuloja useiden miljoonien eurojen edestä.¹⁰¹ Liiga on muun muassa palauttanut näitä tuloja osinkona sekä pääomapalautuksina Liigan osakkaille.¹⁰² Liiga on lisäksi käyttänyt osakeanneista saatuja tuloja omiin investointeihinsa.¹⁰³
49. Liiga ilmoitti 14.3.2025, että se ei tule muuttamaan liigaosakkeen lunastusvaatimusta ja hinnan määräytymistä koskevia ehtoja. Liiga kuitenkin kertoi, että se tulee kommunikoidaan selkeämmin liigaosakkeen lunastushinnan määrittämisen kriteerit Mestis-seuroille. Nousijalle myönnettävä maksuaikajärjestely tullaan Liigan mukaan myös kirjaamaan lisenssiehtoihin.¹⁰⁴
50. Aiemmasta ilmoituksesta poiketen Liiga päätti yhtiökokouksessaan 27.11.2025 muiden sarjajärjestelmää koskevien uudistusten ohessa SM-liigassa pelaamisen ja Liigan omistamisen eriyttämisestä.¹⁰⁵ Käytännössä tämä toteutetaan siirtymällä kaudesta 2027/28 alkaen nk. hybridimalliin, jossa SM-liigassa voisi pelata osakkeen omistamisen lisäksi

⁹⁶ Liigan hallituksen kokouksen pöytäkirja 7.8.2023, s. 3, kohta 8.

⁹⁷ Pelaajayhdistyksen toimenpidepyyntö 11.3.2024, s. 15.

⁹⁸ Liigan tiedote 9.4.2009 saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/4438/sm-liigaosakkeen-hinta-on-1-593-533-euroa>. Ks. lisäksi edellä kohta 12.

⁹⁹ Liigan käyvän arvon määrittäminen 22.12.2023.

¹⁰⁰ Liigan vastaus selvityspyyntöön 23.10.2024, s. 6, kohta 10.

¹⁰¹ Ks. edellä kohta 43.

¹⁰² Liigan hallituksen kokouksen 15.1.2024 kokousmateriaali Liigan Pääoman palautus -esitys 17.1.2024, s. 2.

¹⁰³ Liigan vastaus selvityspyyntöön 15.4.2025, s. 2, kohdat 4 ja 5 b.

¹⁰⁴ Liigan vastaus KKV:n alustavaan arvioon ja muutostoimenpiteet 14.3.2025, s. 3 ja 12.

¹⁰⁵ Ks. muista muutoksista kohta 24.

lisenssimaksuperusteisesti. Liigan hallitus valmistelee tähän liittyen yhtiökokouksen valtuuttamana tarvittavat sopimukset ja muut asiakirjat.¹⁰⁶

51. Liiga ilmoitti tekevänsä myös osakekannan uudelleenjakamisen siten, että nykyinen 2,2 miljoonan euron osake jaetaan viiteen osaan keväällä 2026. Seurojen on mahdollista omistaa yhdestä viiteen Liigan osaketta, jolloin mahdollinen lisenssimaksu suhteutetaan omistuksen määrään. Liigan mukaan pitkällä tähtäimellä osakkeen omistaminen on kannattavampaa, mutta lisenssimaksu alentaa kynnystä nousta SM-liigaan. Lisäksi lisenssimaksu on Liigan mukaan alhainen suhteessa tulonjakoeuroihin. Liigan mukaan lisenssimaksuista koituvilla tuotoilla katettavia kuluja ovat ainakin ottelumäärien kasvaessa merkittävästi lisääntyvät tuomarointikulut sekä kurinpitokulut ja muut kilpailun järjestämiseen liittyvät pakolliset kulut, kuten hallinnolliset kulut ja henkilöstökulut.¹⁰⁷

5.3 SJRY:n tekemä toimenpidepyyntö

52. SJRY on tekemässään toimenpidepyynnössä pyytänyt virastoa vahvistamaan, että Jääkiekkoliiton, Liigan ja Liigaseurojen muodostama ja ylläpitämä, kilpaileviltä elinkeinonharjoittajilta vuoden 2000 toukokuusta asti suljettu jääkiekon SM-liiga ja siihen liittyvä edellä mainittujen tahojen toiminta ovat olleet ja ovat edelleen vastoin kilpailulain 5 §:ssä ja/tai SEUT 101(1) artiklassa asetettuja kartellikieltoja sekä kilpailulain 7 §:ssä ja/tai SEUT 102 artiklassa asetettuja määrävän markkina-aseman väärinkäytön kieltoja.¹⁰⁸
53. Lisäksi SJRY on pyytänyt virastoa antamaan kilpailulain 9 §:n mukaisen rikkomuksen lopettamista koskevan määräyksen sekä määräämään tai ehdottamaan Jääkiekkoliitolle, Liigalle ja Liigaseuroille tarpeelliseksi katsomansa seuraamukset ja ryhtymään muihin tarpeellisiksi katsomiinsa toimiin kilpailunrajoituksen päättämiseksi.

6 Oikeudellinen arvio

6.1 Merkitykselliset markkinat

54. Merkityksellisten markkinoiden määrittelyllä tunnistetaan ja määritellään yritysten välisen kilpailun rajat.¹⁰⁹ Merkitykselliset markkinat määritellään yleensä tuotteen ja maantieteellisen kattavuuden perusteella. Merkitykselliset tuotemarkkinat kattavat kaikki tuotteet, joiden asiakkaat katsovat olevan ominaisuuksiltaan, hinnaltaan ja käyttötarkoitukseltaan keskenään vaihdettavissa asianomaisten yritysten tuotteisiin tai korvattavissa

¹⁰⁶ Liigan yhtiökokouksen pöytäkirja 27.11.2025, s. 9–10. Ks. myös Liigan tiedote 27.11.2025, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/liigan-tiedote-251128>.

¹⁰⁷ Tapaamismuistio 11.2.2026 (KKV, Liiga), s. 2.

¹⁰⁸ Pelaajayhdistyksen toimenpidepyyntö 11.3.2024, s. 2.

¹⁰⁹ Komission tiedonanto merkityksellisten markkinoiden määritelmästä unionin kilpailuoikeuden kannalta C/2024/1645, kohta 6.

niillä, kun otetaan huomioon kilpailuolosuhteet ja kysynnän ja tarjonnan rakenne markkinoilla. Merkitykselliset maantieteelliset markkinat muodostuvat maantieteellisestä alueesta, jolla asianomaiset yritykset ovat mukana asian kannalta merkityksellisten tuotteiden tarjonnassa ja kysynnässä, jolla kilpailuolosuhteet ovat riittävän homogeeniset tutkinnan kohteena olevan toimintatavan tai keskittymän vaikutusten arvioimiseksi, ja joka voidaan erottaa muista maantieteellisistä alueista erityisesti niiden kilpailuolosuhteiden huomattavan erilaisuuden perusteella.¹¹⁰

55. Virasto on aiemmassa ratkaisukäytännössään ottanut kantaa jääkiekkoon liittyviin markkinoihin asiassa, joka koskee Liigan ja Liigaseurojen välistä sopimusta pelaajahankintojen rajoittamisesta ja harjoitusottelukiellosta. Virasto on päätöksessään alustavasti tunnistanut jääkiekkoihuun liittyväksi markkinaksi muun ohessa jääkiekkoon liittyvien viihdepalveluiden markkinat, joilla toimivat erilaisia viihdepalveluita tarjoavat jääkiekkoseurat ja palveluita hyödyntävät kuluttajat ja muut yhteistyökumppanit.¹¹¹
56. Ottaen huomioon edellä mainitun sekä sen, että esillä olevassa asiassa on kyse sen arvioimisesta, onko luvussa 5.2 tarkemmin määritelty tutkinnan kohteena oleva menettely rajoittanut kilpailulain ja/tai SEUT:n vastaisesti jääkiekon pääsarjatoiminnassa esiintyvää kilpailua, virasto on alustavasti määritellyt merkitykselliset tuotemarkkinat kahdenlaisesti. Yhtäältä kyse on jääkiekon ylimmän sarjatasoisen järjestämisestä ja toisaalta tähän järjestämisoikeuteen liittyvien erilaisten kaupallisten ja muiden oikeuksien sekä mahdollisuuksien hyödyntämisestä.
57. Merkityksellisten tuotemarkkinoiden kannalta on oleellista jääkiekon ylimmän sarjatasoisen järjestämiseen liittyvä yksinoikeus kaikkine siihen liittyvine oikeuksineen ja velvollisuuksineen sekä Jääkiekkoliitolta saatu tunnustus.¹¹² Yhtäältä tämä merkitsee ylimpään sarjatasoon eli SM-liigaan liittyvää brändiarvoa sekä urheilullista merkitystä. SM-liigassa pelaaminen on seuroille tavoiteltavaa paitsi taloudellisen kannattavuuden vuoksi, myös Suomen mestaruuden voittamisen mahdollisuuden johdosta. Toisaalta tämä merkitsee myös sitä, että vastaavien päämäärien tavoittelu muualla kuin SM-liigassa on erittäin haastavaa.
58. Viraston alustavan arvion mukaan asiassa merkityksellisillä maantieteellisillä markkinoilla on jo tutkinnan kohteena olevan menettelyn myötä määritelmällisestikin kyse valtakunnallisista markkinoista. Jääkiekon ylimmällä sarjatasolla pelataan Suomen mestaruudesta, jolloin markkinatoimijat tulevat koko valtakunnan alueelta. Maantieteellisillä markkinoilla on kuitenkin myös paikallisia piirteitä, sillä Liigaseurat voivat kilpailla myös

¹¹⁰ Komission tiedonanto merkityksellisten markkinoiden määritelmästä unionin kilpailuoikeuden kannalta C/2024/1645, kohta 12.

¹¹¹ Ks. Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätös 31.10.2019 asiassa dnro KKV/303/14.00.00/2017, kohta 76.

¹¹² Ks. kohta 5.

samalla talousalueella toimivan toisen Liigaseuran kanssa jääkiekon kaupallisten mahdollisuuksien hyödyntämisestä.

59. Edellä esitetyillä perusteilla virasto katsoo, että merkitykselliset markkinat voidaan perustellusti määritellä alustavasti jääkiekon ylimmän sarjatason järjestämiseksi ja siihen liittyvien erilaisten kaupallisten ja muiden oikeuksien sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi Suomessa. Ottaen kuitenkin huomioon asian lopputulos, virasto ei pidä tarpeellisena ottaa lopullisesti kantaa merkityksellisiin markkinoihin.

6.2 Elinkeinonharjoittaja ja niiden yhteenliittymä

60. Elinkeinonharjoittajalla tarkoitetaan kilpailulain 4 §:n 1 kohdan mukaan luonnollista henkilöä sekä yhtä tai useampaa yksityistä tai julkista oikeushenkilöä, joka harjoittaa taloudellista toimintaa. Kilpailulain elinkeinonharjoittajan käsite on soveltamisalaltaan laaja ja sen perusteella kaikkien taloudellista toimintaa harjoittavien yksiköiden katsotaan kuuluvan kilpailusääntelyn soveltamisalaan.¹¹³ Kilpailulain elinkeinonharjoittajan käsite vastaa EU:n kilpailuoikeudessa sovellettavaa yrityksen käsitettä.
61. Virasto katsoo, että päätöksen kohteena olevat Liigaseurat harjoittavat taloudellista toimintaa ja ovat näin ollen kilpailulain 4 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja elinkeinonharjoittajia.
62. Liiga on Liigaseurojen omistama, taloudellista toimintaa harjoittava kokonaisuus. Liigaan kuuluvat Liigaseurat ovat elinkeinonharjoittajia, ja Liiga on niiden toimintaa yhteensovittavana organisaationa jo luonteensa puolesta näiden samalla tuotanto- ja jakeluportaalla toimivien elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä. Näin ollen virasto katsoo, että Liiga on sekä kilpailulain 4 §:n 1 kohdan mukainen elinkeinonharjoittaja että elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä.

6.3 Määrävä markkina-asema

63. Kilpailulain 4 §:n 2 kohdan mukaan määrävällä markkina-asemalla tarkoitetaan yhdellä tai useammalla elinkeinonharjoittajalla tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä olevaa koko maan tai tietyn alueen kattavaa yksinoikeutta tai muuta sellaista määrävää asemaa tietyillä hyödykemarkkinoilla, joka merkittävästi ohjaa hyödykkeen hintatasoa tai toimitusehtoja taikka vastaavalla muulla tavalla vaikuttaa kilpailuolosuhteisiin tietyllä tuotanto- tai jakeluportaalla.
64. Liigan markkina-asemaa tulee arvioida viraston alustavan arvion mukaisesti määritellyillä merkityksellisillä markkinoilla.¹¹⁴

¹¹³ HE 88/2010 vp, s. 56; asia C-97/08 P Akzo Nobel ym. v. komissio, kohta 54; asia C-41/90 Höfner & Elser v. Macrotron, kohta 21; ja yhdistetyt asiat C-159/91 ja 160/91 Poucet & Pistre v. AGF & Cancava, kohta 17.

¹¹⁴ Ks. kohta 59.

65. Liigan markkina-asema alustavasti määritellyillä merkityksellisillä markkinoilla on poikkeuksellisen vahva, sillä Liigalla on *de jure* sopimusperustaisesti yksinoikeus jääkiekon ylimmän sarjataso järjestykseen Suomessa. Liigan yksinoikeus ilmenee myös *de facto*, sillä kukaan muu taho kuin Liiga ei järjestä jääkiekon ylintä sarjatasoa Suomessa. Asian lopputulos huomioiden virasto ei kuitenkaan pidä tarpeellisena ottaa lopullisesti kantaa Liigan markkina-asemaan jääkiekon ylimmän sarjataso järjestyksen ja siihen liittyvien erilaisten kaupallisten ja muiden oikeuksien sekä mahdollisuuksien hyödyntämisen markkinoilla.
66. Edellä lausutusta huolimatta virasto on arvioinut Liigan menettelyä myös määrävän markkina-aseman väärinkäytön näkökulmasta. Arviointiin liittyy sellainen erityispiirre, että Liigan markkina-asema perustuu yksinoikeuden lisäksi siihen, että sen omistavat kaikki jääkiekon ylimmällä sarjatasolla pelaavat seurukset. Siten Liigan toimissa ei ole kyse ainoastaan Liigan liiketoiminnallisista intresseistä, vaan Liigan menettelyt heijastelevat myös sen omistavien Liigaseurojen yhteensovittamia kaupallisia intressejä.¹¹⁵

6.4 Sovellettava lainsäädäntö

6.4.1 Vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

67. Kilpailulain 3 §:n mukaan, kun kilpailunrajoitus on omiaan vaikuttamaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, kilpailunrajoitukseen sovelletaan kilpailulain lisäksi SEUT 101 ja 102 artiklan säännöksiä. Kilpailunrajoitus voi olla omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, kun riittävällä todennäköisyydellä voidaan ennakoita, että kilpailunrajoituksella voi olla yhteismarkkinoiden kannalta merkityksellinen välitön tai välillinen, todellinen tai potentiaalinen vaikutus jäsenvaltioiden välisen kaupan rakenteeseen.¹¹⁶
68. Unionin kilpailusäätöjä ei sovelleta sellaisiin sopimuksiin ja menettelytapoihin, jotka eivät ole omiaan vaikuttamaan tuntuvasti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Vaikutuksen tuntuuuden arvioinnissa on otettava huomioon kulloisenkin yksittäisen tapauksen olosuhteet ja etenkin sopimuksen ja menettelytavan luonne, niiden soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden luonne ja asianomaisten yritysten markkina-asema. Mitä suurempi on asianomaisten yritysten markkina-asema, sitä todennäköisemmin sopimus tai menettelytapa on omiaan vaikuttamaan tuntuvasti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.¹¹⁷

¹¹⁵ Virasto ei kuitenkaan arviossaan ota kantaa esimerkiksi siihen onko kyseessä kilpailulain tarkoittama yhteisyritys. Ks. Liigaseurojen kaupallisten intressien huomioimisesta Liigan toiminnassa esimerkkeinä mm. kohdat 17–18.

¹¹⁶ Hallituksen esitys laeiksi kilpailunrajoituksista annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta 11/2004 vp, s. 29.

¹¹⁷ Komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa tarkoitettua kauppaan kohdistuvan vaikutuksen käsitettä koskevista suuntaviivoista, EYVL C 101 /07, 27.4.2004, kohdat 12 ja 45.

69. Vain yhteen jäsenvaltioon ulottuvat horisontaaliset yhteistyösopimukset voivat olla omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, etenkin jos niillä on markkinoilta sulkevia vaikutuksia.¹¹⁸ Jäsenvaltion koko alueelle ulottuvan määräävän markkina-aseman, johon liittyy markkinoiden sulkemiseen perustuvaa väärinkäyttöä, katsotaan yleensä olevan omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Myös jäsenvaltion sisäiseen kilpailulliseen markkinarakenteeseen vaikuttava, markkinoiden sulkemiseen perustuva väärinkäyttö voi olla omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.¹¹⁹
70. Edellä esitetty huomioiden ja koska menettely on kohdistunut koko valtakunnan alueelle, virasto katsoo, että Liigan menettelyllä on voinut olla vaikutusta jäsenvaltioiden välisen kaupan rakenteeseen. Menettely on siten ollut omiaan vaikuttamaan tuntuvasti Euroopan unionin jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Virasto soveltaa asiassa kansallisen kilpailulain 5 § ja 7 §:n lisäksi SEUT 101 ja 102 artiklaa.

6.4.2 Elinkeinonharjoittajien väliset kielletyt kilpailunrajoitukset

71. Kilpailulain 5 § kieltää sellaiset elinkeinonharjoittajien väliset sopimukset, yhdenmukaistetut menettelytavat ja yhteenliittymien päätökset, joiden tarkoituksena tai seurauksena on kilpailun merkittävä estyminen, rajoittuminen tai vääristyminen.
72. Kiellettyjä ovat erityisesti sellaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat:
- 1) joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntiehtoja taikka muita kauppaehtoja;
 - 2) joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa, markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
 - 3) joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä;
 - 4) joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja siten, että kauppakumppanit asetetaan epäedulliseen kilpailuasetelmaan; tai
 - 5) joiden mukaan sopimuksen syntymisen edellytykseksi asetetaan se, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppataidan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

¹¹⁸ Komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa tarkoitettua kauppaan kohdistuvan vaikutuksen käsitettä koskevista suuntaviivoista, EYVL C 101 /07, 27.4.2004, kohta 84.

¹¹⁹ Komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa tarkoitettua kauppaan kohdistuvan vaikutuksen käsitettä koskevista suuntaviivoista, EYVL C 101 /07, 27.4.2004, kohdat 93 ja 94.

73. Kilpailulain 5 §:n mukaiset menettelytavat ovat kiellettyjä myös SEUT 101 artiklan 1 kohdan nojalla. Kilpailulain 5 §:ää on tulkittava yhdenmukaisesti 101 artiklan ja sitä koskevan unionin soveltamiskäytännön mukaisesti.
74. Kilpailulain 5 §:n kiello koskee sekä elinkeinonharjoittajien välisiä nimenomaisia sopimuksia ja näihin rinnastettavia yritysten yhdenmukaistettuja menettelytapoja että elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien päätöksiä tai vastaavia järjestelyitä, joilla rajoitetaan tai ohjataan horisontaalisessa tasossa elinkeinonharjoittajien kilpailukeinojen käyttöä. Kielletty yhteistyö voi koskea paitsi hintoja myös erilaisia muita ehtoja, joilla on vaikutusta osapuolten väliseen kilpailukäyttäytymiseen.
75. Sopimukset, yhdenmukaistetut menettelytavat ja yhteenliittymien päätökset, joiden tarkoituksena on kilpailun merkittävä estyminen, rajoittuminen tai vääristyminen ovat sellaisia elinkeinonharjoittajien välisiä toiminnan yhteensovittamisen muotoja, jotka ilmentävät sellaista riittävää haitallisuutta kilpailulle, että niiden vaikutusten tutkimista voidaan pitää tarpeettomana. Näiden toiminnan yhteensovittamisen muotojen voidaan jo luonteensa puolesta katsoa haittaavan tavanomaista kilpailua.¹²⁰
76. Sen toteaminen, että sopimuksesta, yhdenmukaistetusta menettelytavasta tai yhteenliittymien päätöksestä seuraa kilpailun merkittävä estyminen, rajoittuminen tai vääristyminen edellyttää puolestaan vaikutusten tutkimista. Tämä tarkoittaa sen tutkimista, millaiseksi kilpailuolosuhteet olisivat muodostuneet ilman kyseistä menettelyä, kun huomioidaan kaikki merkitykselliset seikat.¹²¹

6.4.3 Määrävän markkina-aseman väärinkäyttö

77. Kilpailulain 4 §:n 2 kohdan mukaan määrävällä markkina-aseamalla tarkoitetaan yhdellä tai useammalla elinkeinonharjoittajalla tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä olevaa koko maan tai tietyn alueen kattavaa yksinoikeutta tai muuta sellaista määrävää asemaa tietyillä hyödykemarkkinoilla, joka merkittävästi ohjaa hyödykkeen hintatasoa tai toimitusehtoja taikka vastaavalla muulla tavalla vaikuttaa kilpailuolosuhteisiin tietyllä tuotanto- tai jakeluportaalla.
78. Kilpailulain 7 §:n mukaan yhden tai useamman elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän määrävän markkina-aseman väärinkäyttö on kiellettyä.
79. Väärinkäyttöä voi lain mukaan olla erityisesti:
- 1) kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen;

¹²⁰ Ks. esim. asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 162 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹²¹ Ks. esim. asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohdat 169–170 oikeuskäytäntöviittauksineen.

- 2) tuotannon, markkinoiden tai teknisen kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi;
 - 3) erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppanien samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasetelmaan asettavalla tavalla; tai
 - 4) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.
80. Määrävän markkina-aseman väärinkäyttö on kielletty myös SEUT 102 artiklan perusteella. Kilpailulain 7 §:ää on tulkittava yhdenmukaisesti SEUT 102 artiklan ja sitä koskevan unionin soveltamiskäytännön kanssa.

6.4.4 Kilpailulain 5 § ja 7 § soveltaminen samaan menettelyyn

81. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti sama toiminta voi merkitä sekä SEUT 101 artiklan että SEUT 102 artiklan rikkomista, vaikka kyseisten määräysten tavoitteet ja soveltamisalat poikkeavat toisistaan. Mainittuja artikloja voidaan siten soveltaa samanaikaisesti, jos niiden soveltamisedellytykset täyttyvät. Niitä on siten tulkittava ja sovellettava johdonmukaisesti ottaen kuitenkin huomioon molempien artiklojen erityispiirteet.¹²²

6.5 Tutkinnan kohteena olevan menettelyn arviointi

6.5.1 Urheilumarkkinoiden erityispiirteet osana arviointia

82. Urheiluliitännäisten asioiden kilpailuoikeudellinen arviointi edellyttää tutkittavana olevan menettelyn todellisen asiayhteyden huomioimista. Arvioinnissa huomioidaan esimerkiksi urheilulajin luonne, sen järjestäytymis- ja toimintatapa sekä toimijoiden väliset vuorovaikutussuhteet.¹²³
83. Liigan, kuten monen muunkin urheilujärjestön, ekosysteemi muodostaa oman erityislaatuisen taloudellisen toimintaympäristönsä, jossa ilmenevään kilpailuun liittyy erityispiirteitä verrattuna tavanomaisiin markkinoihin. Liigaseurat toimivat Liigaan liittyvien kaupallisten mahdollisuuksien hyödyntämisen markkinoilla, mutta seurojen keskinäinen asema näillä markkinoilla määräytyy kuitenkin ennen kaikkea niiden ensisijaisen toiminnan eli SM-liigaan osallistumisen kautta. Kaupallisten mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää sujuvasti toimivaa SM-liigaa. Tälle puolestaan on edellytyksenä tietty Liigaseurojen välinen tasapaino, sillä liallinen epätasapaino urheilullisessa kilpailussa vähentää lajin kiinnostavuutta ja heikentää toiminnan vakautta sekä investointikannustimia.

¹²² Asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 119 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹²³ Ks. asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 105 oikeuskäytäntöviittauksineen.

Liigan toiminta on siten yhtä aikaa sekä kilpailullista että yhteistyöhön perustuvaa.

84. Kaupallisten mahdollisuuksien hyödyntäminen kytkeytyy sekä urheilulliseen kilpailuun että lajin kiinnostavuuteen. Esimerkiksi tietyn seuran osallistuminen kilpailuun voi sen kiinnostavuutensa vuoksi kumuloida tuloja myös muille osallistujille. Toisaalta esimerkiksi Suomessa urheiluseurojen rahoitus voi olla hyvinkin paikallista, jolloin seuroille voi syntyä kannustin välttää kilpailua omalla talousalueellaan. Kyse on seurojen välisestä keskinäisestä riippuvuussuhteesta ja tasapainon ylläpitämisestä.¹²⁴ Kilpailuoikeudellisessa arvioinnissa tällainen urheilun rakenteellinen erityisluonne huomioidaan arvioitaessa menettelyjen vaikutuksia markkinoiden toimintaan. Edellä kuvatun tasapainon muodostumisen tulisi kuitenkin lähikohtaisesti perustua urheilun omiin rakenteisiin eikä keinotekoisiiin kilpailunrajoituksiin.
85. Liigassa edellä kuvatun kaltainen asetelma, jossa erilaisia intressejä joudutaan yhteensovittamaan, on esiintynyt toistuvasti sen historian aikana. Esimerkiksi marraskuussa 2013 Liigan hallituksen kokouksessa on todettu, että Liiga voisi edistää uusia markkina-alueita turvaten samalla toiminnan perinteisillä kiekkopaikkakunnilla. Lisäksi Liigan hallitus piti hyvänä ajatuksena sitä, että Liigalla olisi sarjajärjestelmästä riippumatta mahdollisuus ottaa uusi joukkue Liigaan kaupallisin perustein.¹²⁵ Kyseinen asetelma on ollut käsillä myös keväällä 2023, kun Liigassa on pohdittu "[h]alutaanko Kiekko-Espoo Liigaan? Halutaanko Jokerit Liigaan. Kumpi halutaan Liigaan mieluummin?".¹²⁶ Liigaan onkin noussut kausien 2013/14–2024/25 aikana neljä joukkuetta.¹²⁷

6.5.2 SM-liigan sarjajärjestelmä ja siihen liittyvä Liigan toimivalta

6.5.2.1 Arvioinnin perusteet

86. Toimiva kilpailu edellyttää elinkeinonharjoittajien yhtäläisten mahdollisuuksien takaamista. Se, että tietyllä markkinalla toimivalla elinkeinonharjoittajalla on toimivalta yhtäältä määrittää ne toimijat, jotka saavat myös harjoittaa kyseistä toimintaa, sekä toisaalta vahvistaa edellytykset kyseisen toiminnan harjoittamiselle, asettaa kyseisen elinkeinonharjoittajan intressiristiriitatilanteeseen. Tämä antaa elinkeinonharjoittajalle selvän edun muihin toimijoihin nähden ja myös mahdollistaa sen, että tällainen elinkeinonharjoittaja voi estää kyseisille markkinoille pääsyn tai suosia omaa toimintaansa.¹²⁸

¹²⁴ Ks. asia C-133/24 CD *Tondela ym.*, kohdat 59–61 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹²⁵ Ks. kohta 12.

¹²⁶ Liigan Visio 2030 -esitys, s. 1 ja 3–4.

¹²⁷ Ks. alaviite 18.

¹²⁸ Asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 133 oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia C-124/21 P *International Skating Union v. komissio*, kohta 125 oikeuskäytäntöviittauksineen.

87. Elinkeinonharjoittajan edellä kuvatun kaltaista toimivaltaa määrittää markkinalle pääsyn edellytykset tai valtaa ratkaista markkinalle pääsy tapauskohtaisesti päätöksellä tulisi rajoittaa siten, että voidaan sulkea pois riski siitä, että elinkeinonharjoittaja käyttäisi määräävää markkina-asemaansa väärin. Muussa tapauksessa kyseisen toimivallan myöntäminen tai sen olemassaolo jo itsessään voi olla vastoin määräävän markkina-aseman väärinkäytön kieltoa.¹²⁹
88. Toimivallan rajoittaminen tarkoittaa käytännössä sitä, että toimivaltaan kohdistetaan veloitteita ja valvontaa läpinäkyvillä, selkeillä ja täsmällisillä aineellisilla kriteereillä sekä syrjimättömillä menettelysäännöillä.¹³⁰ Nämä kriteerit ja menettelysäännöt tulee vahvistaa helposti saatavilla olevassa muodossa ennen niiden soveltamista.¹³¹ Lisäksi kriteerien ja menettelysääntöjen syrjimättömyys edellyttää, ettei niitä sovellettaessa aseteta kolmansille osapuolille eriäviä tai suhteettoman vaikeita vaatimuksia verrattuna siihen, mitä sovelletaan sääntöjen laatijaan tai tämän omiin toimintoihin.¹³²
89. Niinpä SEUT 102 artiklan ja/tai kilpailulain 7 §:n rikkomisen välttämiseksi on edellä kuvattuun toimivaltaan liitettävä rajoituksia, veloitteita ja valvontaa, joilla voidaan sulkea pois määräävän markkina-aseman väärinkäytön riski.¹³³
90. Vastaavasti edellä kuvatun kaltainen toimivalta voidaan myös alistaa SEUT 101 artiklan ja/tai kilpailulain 5 §:n kieltojen mukaiselle arvioinnille.¹³⁴ On nimittäin niin, että vaikka tietyn tavoitteen, kuten esimerkiksi urheilukilpailujen sujuvuuden, saavuttamiseksi voi olla perusteltua asettaa tietty yksinoikeus tai toimivalta, on tällä asettamisella jo luontaisesti kilpailuvastaisia piirteitä. Tällaisen toimivallan seurauksena elinkeinonharjoittajalla on nimittäin valta määrittellä markkinoilla vallitsevan kilpailun aste päättämällä markkinoille pääsyn edellytyksistä sekä päättämällä markkinoille pääsystä tapauskohtaisesti.¹³⁵
91. SEUT 101 ja 102 artiklaa sekä näitä vastaavia kilpailulain 5 ja 7 § voidaan soveltaa samaan menettelyyn yhtäaikaaisesti, jos kummankin soveltamis-edellytykset täyttyvät.¹³⁶ Vastaavasti näitä lainkohtia on tulkittava

¹²⁹ Asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 134 oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia C-124/21 *P International Skating Union v. komissio*, kohta 127 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹³⁰ Asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohdat 135–136 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹³¹ Asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 151 ja asia C-124/21 *P International Skating Union v. komissio*, kohta 131.

¹³² Asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 151 ja asia C-124/21 *P International Skating Union v. komissio*, kohta 133 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹³³ Ks. asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 138.

¹³⁴ Ks. myös luku 6.4.4.

¹³⁵ Ks. asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 176.

¹³⁶ Ks. luku 6.4.4.

johdonmukaisesti kummankin erityispiirteet huomioiden. Tästä seuraa, että jollei määrävän markkina-aseman väärinkäytön riskiä voida sulkea pois rajoituksilla, velvoitteilla ja valvonnalla, on kyseisen rajoittamattoman toimivallan tarkoituksena SEUT 101 artiklan 1 kohdassa ja kilpailulain 5 §:ssä tarkoitettu kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen.¹³⁷

6.5.2.2 Oikeudellinen arviointi

92. Liigalla on Liigan ja Jääkiekkoliiton väliseen sopimukseen perustuva yksinomainen toimivalta järjestää jääkiekon ylin sarjataso Suomessa.¹³⁸ Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Liigan omistavilla Liigaseuroilla on toimivalta määrätä muilta seuroilta heihin jääkiekon ylimmälle sarjatasolle kohdistuva kilpailun aste määrittämällä markkinoille pääsyn ehdot. Siten on tarpeen arvioida, onko tähän toimivaltaan liitetty rajoituksia, velvoitteita ja valvontaa, joilla voidaan estää tämän toimivallan mielivaltainen käyttö. Nämä toimivaltaan kohdistuvat rajoitukset voivat olla sekä Liigasta ulkoisia että Liigan sisäisiä.
93. Liiga on sen ja Jääkiekkoliiton välisen sopimuksen perusteella päättänyt SM-liigassa pelaaville seuroille asetettavista taloudellisista ja toiminnallisista ehdoista, joita ovat käytännössä olleet lisenssiehdot.¹³⁹ Lisenssiehdot, jotka ovat myös markkinoille pääsyn ehdot, ovat historiassa olleet Liigan itsensä asettamia, eikä niitä ole esimerkiksi alistettu ulkoisen tahon valvonnalle. Viraston alustavan arvion mukaan Liigan ja Jääkiekkoliiton välisestä sopimuksesta ei siten ole syntynyt ulkoisia rajoituksia Liigan toimivallalle, vaan Liiga on voinut toimia rajoittamattomasti suhteessa muihin toimijoihin.
94. Myös luvussa 5.2.1 kuvattu Liigan sarjaan pääsemisen ehtoja koskeva päätöskäytäntö osoittaa, ettei Liigan toimivaltaan tehdä markkinoille pääsyyn ja siellä toimimiseen vaikuttavia sarjajärjestelmää koskevia ratkaisuja ole aiemmin kohdistunut toimivallan mielivaltaisen käytön estäviä rajoituksia. Intressiristiriitatilanteessa olleet Liigaseurat ovat voineet tehdä ja ovat tosiasiallisesti myös tehneet markkinoille pääsyä ja siellä toimimista koskevia ratkaisuja omaa toimintaansa suosien.¹⁴⁰
95. Liiga ei ole asettanut varsinaisia erillisiä menettelysääntöjä Liigalisenssin lunastamiselle, vaan prosessi on osa lisenssiehtoja. Siten lisenssiehdot ovat luonteensa puolesta sekä toimivaltaa koskevat menettelysäännöt että markkinoille pääsyn ehdot. Virasto on siten katsonut tarpeelliseksi arvioida lisenssiehtoja ensinnäkin siitä näkökulmasta, luovatko ne sisäisen

¹³⁷ Asia C-124/21 P *International Skating Union v. komissio*, kohta 128 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹³⁸ Liiga ja Jääkiekkoliitto ovat sopineet, että Liiga "järjestää jääkiekon ylimmän sarjatason kilpailutoimintaa Suomessa kaikkine siihen liittyvine oikeuksineen ja velvolluuksineen tässä sopimuksessa kuvattujen taloudellisten ja muiden ehtojen mukaisesti". Ks. kohta 5.

¹³⁹ Ks. luku 5.2.2.1.

¹⁴⁰ Ks. täältä osin esim. kohdat 11, 13, 16 ja 17.

rajoituksen Liigan toimivallalle. Toiseksi virasto on arvioinut lisenssiehtojen sisällöllistä hyväksyttävyyttä.¹⁴¹

96. Lisenssiehdoista mahdollisesti Liigan toimivallalle syntyvää rajoitetta voidaan arvioida lisenssiehtojen soveltamiskäytännöistä. Kuten edellä on todettu, lisenssiehtojen soveltamisesta on vastannut lisenssikomitea.¹⁴² Lisenssikomitealla on ollut soveltaessaan tiettyä harkintavaltaa lisenssiehtojen tulkinnanvaraisuudesta johtuen. Lisenssikomitean tekemät lisenssiehtojen soveltamista koskevat päätökset ovat olleet sisällöltään varsin suppeita, jolloin lisenssiehtojen soveltamisen johdonmukaisuudesta ja tapuolisuudesta eri liigakausien ja eri seurojen välillä ei ole voinut varmistua.¹⁴³ Tämän lisäksi lisenssiehdot eivät ole aiemmin olleet julkisesti saatavilla.¹⁴⁴ Tämä on ollut omiaan heikentämään lisenssiehdoista mahdollisesti Liigan toimivallalle kohdistuvaa rajoittavaa vaikutusta, kun huomioidaan, että lisenssikomitea on ollut Liigan itsensä nimittämä. Lisenssikomitean toiminta ei ole myöskään poistanut lopullista harkinta- ja päätösvaltaa Liigalta, vaan Liigalla on ollut mahdollisuus viime kädessä päättää uuden seuran hyväksymisestä SM-liigaan.¹⁴⁵
97. Viraston alustavan arvion mukaan lisenssiehdot eivät siten ole muodostaneet sellaisia läpinäkyviä, objektiivisia ja täsmällisillä aineellisia kriteereitä eikä läpinäkyviä ja syrjimättömiä menettelysääntöjä, jotka olisivat rajoittaneet Liigan toimivaltaa määritellä markkinoille pääsyn ehtoja ja jopa tapauskohtaisesti ratkaista markkinoille pääsy.
98. Edellä esitetty huomioiden virasto on katsonut alustavassa arviossaan, että Liigan toimivalta on täyttänyt sellaisen rajoittamattoman toimivallan tunnusmerkistön, joka on jo luonteensa puolesta sekä SEUT 102 artiklassa ja kilpailulain 7 §:ssä kiellettyä määrävän markkina-aseman väärinkäyttöä että SEUT 101 artiklan 1 kohdassa ja kilpailulain 5 §:ssä kielletty tarkoitukseen perustuva kilpailunrajoitus.
99. Liiga on kuitenkin alustavan arvion esittelyn jälkeen päättänyt erilaisista päätäntävällän siirtämistä koskevista toimista.¹⁴⁶ Lisenssiehtojen hyväksyntä sekä niiden soveltaminen on alistettu Liigan ulkopuoliselle taholle, minkä seurauksena Liigan toimivaltaan kohdistuu aiemmasta poiketen rajoitteita ja valvontaa. Myös lisenssiehtojen julkaiseminen sekä niiden soveltamiskäytännön johdonmukaistaminen lisäävät toimivallan läpinäkyvyyttä. Liigan muutostoimenpiteiden myötä voidaan pitää todennäköisenä, että Liigan toimivaltaan järjestää jääkiekon ylin sarjataso kohdistuu aiemmasta poiketen sellaisia rajoituksia, joilla voidaan sulkea

¹⁴¹ Ks. luku 6.5.3.2.

¹⁴² Ks. kohdat 33–34.

¹⁴³ Ks. kohta 35.

¹⁴⁴ Ks. kohta 29.

¹⁴⁵ Ks. kohdat 15 ja 36.

¹⁴⁶ Ks. kohdat 30 ja 37 sekä Liigan ylimääräisen yhtiökokouksen pöytäkirja 31.10.2025.

pois mahdollisuus siitä, että Liiga voisi käyttää toimivaltaansa mielivaltaisesti.

6.5.3 Liigaosakkeen lunastamisvaatimus

6.5.3.1 Arvioinnin perusteet

100. Riippumatta siitä, onko toimivaltaan asettaa markkinalle pääsyn ehdot kohdistettu rajoituksia, velvoitteita ja valvontaa, eivät nämä markkinalle pääsyn ehdot myöskään itsessään saa tarpeettomasti rajoittaa kilpailua.
101. On nimittäin luontevaa, että esimerkiksi urheilukilpailun järjestämiseksi siihen osallistumiselle asetetaan tiettyjä ehtoja. Näitä voivat olla esimerkiksi osallistumisoikeutta hakevalle joukkueelle asetetut urheilutoimintaa, olosuhteita ja taloudellista toimintaa koskevat vaatimukset. Toisaalta myös esimerkiksi osallistuvien joukkueiden määrää voi olla perusteltua rajoittaa urheilullisen tason ja kilpailun järjestämisen sujuvuuden turvaamiseksi.¹⁴⁷
102. Vaikka edellä mainitun kaltaiset ehdot ovat jo luonteensa puolesta väistämättä osallistumista rajoittavia ehtoja, eivät nämä väistämättä kuulu SEUT 101 artiklan 1 kohdan ja SEUT 102 artiklan sekä kilpailulain 5 ja 7 §:n soveltamisaloihin. Tämä edellyttää, etteivät ehdot ole jo luonnostaan määrävän markkina-aseman väärinkäytön kiellon vastaisia tai kilpailun kannalta siinä määrin vahingollisia, että niiden tarkoituksena voidaan katsoa olevan kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen.¹⁴⁸
103. Urheilukilpailun järjestämiseen tai osallistumiseen liittyvät ehdot voivat jäädä kokonaan SEUT 101 artiklan 1 kohdan ja SEUT 102 artiklan sekä kilpailulain 5 ja 7 §:n soveltamisalojen ulkopuolelle, mikäli ehdot eivät muodosta edellä kuvatusti tarkoitukseen perustuvaa kilpailunrajoitusta tai ole jo luonnostaan määrävän markkina-aseman väärinkäytön kiellon vastaisia. Tämä kuitenkin edellyttää ensinnäkin, että ehdot voidaan perustella yhdellä tai useammalla yleisen edun mukaisella hyväksyttävällä tavoitteella, joka ei sellaisenaan ole kilpailunvastainen. Toiseksi konkreettisten keinojen, joihin näiden tavoitteiden toteuttamiseksi turvaudutaan, tulee todella olla tarpeen tavoitteeseen pääsemiseksi. Kolmanneksi, vaikka ehdon seurauksena kilpailu luontaisesti rajoittuisi, kyseinen rajoitus ei saa mennä pidemmälle kuin on tarpeen.¹⁴⁹

¹⁴⁷ Asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohdat 142–146 ja asia C-124/21 *P International Skating Union v. komissio*, kohta 144 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹⁴⁸ Ks. asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohdat 185–186 ja asia C-124/21 *P International Skating Union v. komissio*, kohta 113.

¹⁴⁹ Asia C-333/21 *European Superleague Company*, kohta 183 ja asia C-124/21 *P International Skating Union v. komissio*, kohta 133 oikeuskäytäntöviittauksineen.

6.5.3.2 Oikeudellinen arviointi

104. Liigan järjestämisoikeuteen kuuluu edellä todetusti toimivalta määritellä sarjassa pelaaville seuroille asetettavat taloudelliset ja toiminnalliset ehdot.¹⁵⁰ Sen lisäksi, että kyseisen toimivallan mielivaltainen käyttö on pois suljettava tietyillä toimivaltaan kohdistuvilla rajoituksilla, tulee myös toimivallan nojalla asetettujen ehtojen olla sisällöltään sellaisia, että ne eivät rajoita tarpeettomasti markkinoilla toimimisen edellytyksiä.
105. Arvioidessaan sitä, rajoittavatko lisenssiehdot tarpeettomasti markkinoille pääsyn ja siellä toimimisen edellytyksiä, virasto on havainnut, että lisenssiehdot on laadittu Liigaseuroja hyödyttävällä tavalla ja siitä lähtökohdasta, että kaikki SM-liigassa jo pelaavat seurat täyttävät ne.¹⁵¹ Jotta ehdoilla ei asetettaisi ylimmälle sarjatasolle pyrkiviä seuroja epätasa-arvoiseen asemaan ylimmällä sarjatasolla jo pelaaviin seuroihin nähden, tulisi ehtoja laatissa huomioida se, että ylemmällä sarjatasolla olevalla seuralla on jo lähtökohtaisesti paremmat lähtökohdat täyttää tiettyjä esimerkiksi taloudellisia ehtoja.
106. Arvioidessaan Liigan SM-liigassa pelaamiseksi asettamia ehtoja, virasto on alustavassa arviossaan kiinnittänyt erityistä huomiota vaatimukseen siitä, että SM-liigassa pelaavan seuran on pitänyt lunastaa Liigan määritelmän mukaisesti markkinahintainen liigaosake.
107. Liigaosakkeen lunastamisvaatimuksen oikeudellinen arviointi edellyttää ensiksi sen selvittämistä, onko vaatimus luonteeltaan siinä määrin riittävän vahingollinen kilpailulle, että sen tarkoituksena voidaan katsoa olevan kilpailun rajoittaminen. Jos näin on, ei lunastamisvaatimuksen tosiasiallisia tai mahdollisia vaikutuksia ole tarpeen tutkia. Arvioitaessa onko vaatimuksen tarkoituksena kilpailun rajoittaminen, otetaan huomioon muun ohessa se taloudellinen ja oikeudellinen asiayhteys, jossa lunastamisvaatimus on asetettu.¹⁵² Taloudellinen ja oikeudellinen asiayhteys ilmenee esimerkiksi Liigan virastolle esittämistä perusteluista liigaosakkeen lunastamisvaatimukselle¹⁵³ sekä Mestis-seurojen näkemyksistä osakkeen lunastamisvaatimuksesta¹⁵⁴. Relevantti tosiseikka on myös se, että lisenssiehtojen asettamisen jälkeen Mestis-seuroista Sport, KooKoo, Jukurit ja Kiekko-Espoo ovat päättäneet lunastaa liigaosakkeen osana nousuprosessia SM-liigaan.¹⁵⁵

¹⁵⁰ Ks. kohdat 5 ja 7.

¹⁵¹ Huippukiekon neuvottelukunnan kokouksen 14.1.2011 esityslista, s. 1–2, kohta 4 ja Huippukiekon neuvottelukunnan kokouksen pöytäkirja 14.1.2011, s. 1–2, kohta 4.

¹⁵² Ks. asia C-680/21 *Royal Antwerp Football Club*, kohdat 108–110.

¹⁵³ Ks. luku 5.2.2.3.

¹⁵⁴ Ks. kohta 44.

¹⁵⁵ Ks. kuitenkin kohta 45.

108. Vaikka liigaosakkeen lunastamisvaatimukseen on kohdistunut kritiikkiä,¹⁵⁶ on vaatimus kuitenkin asetettu urheilulle ominaisessa taloudellisessa ja oikeudellisessa asiayhteydessä. Urheilukilpailujen järjestämiseen kuuluu luontaisesti tarve asettaa sääntöjä ja ehtoja, joilla varmistetaan urheilukilpailujen sujuvuus. Lunastamisvaatimusta ei siten voida sen sisältö ja asiayhteys huomioiden pitää sellaisena menettelynä, jolla voitaisiin katsoa olevan sellaista kilpailulle riittävän selvästi vahingollista luonnetta, että sen tarkoituksena olisi kilpailun rajoittaminen tai, että vaatimus olisi jo luonnostaan määrävän markkina-aseman väärinkäytön kiellon vastainen. Kilpailunrajoituksen arvioimiseksi tulisi siten tutkia lunastamisvaatimuksesta seuraavat tosiasialliset tai mahdolliset vaikutukset. Sitä ennen on kuitenkin tarpeen arvioida, voiko lunastamisvaatimus jäädä SEUT 101 ja 102 artiklojen sekä kilpailulain 5 ja 7 §:n soveltamisalojen ulkopuolelle.¹⁵⁷
109. Vaikka vaatimusta liigaosakkeen lunastamisesta ei katsota tarkoitukseen perustuvaksi kilpailunrajoitukseksi tai jo luonnostaan määrävän markkina-aseman väärinkäytön kiellon vastaiseksi, virasto ei ole alustavassa arviossaan havainnut, huomioiden se taloudellinen ja oikeudellinen asiayhteys, johon vaatimus liigaosakkeen lunastamisesta kuuluu, että Liiga olisi perustellut vaatimustaan yleisen edun mukaisella hyväksyttävällä tavoitteella.
110. Liiga on perustellut liigaosakkeen lunastusvaatimusta ensinnäkin sillä, että siitä luopuminen voisi johtaa vaikeasti hallittaviin tilanteisiin, esimerkiksi päätöksenteon ja voitonjaon monimutkaistumisen myötä.¹⁵⁸ Hallinnon helpottamiseen pyrkivillä toimenpiteillä ei kuitenkaan voida perustella kilpailun rajoittamista, etenkin jos toimenpiteistä ei seuraa kilpailu-työnteisiä vaikutuksia.
111. Liigan mukaan liigaosakkeen lunastamisvaatimuksesta luopumisesta seuraisi myös vapaamatkustajaongelma suhteessa osakkaiden tekemiin investointeihin.¹⁵⁹ Viraston arvion mukaan Liigan kuvaamat investoinnit ovat kuitenkin pikemminkin Liigan itsensä kuin sen osakkaiden tekemiä.¹⁶⁰ Konkreettisten ja merkittävien investointien puuttuessa kyse ei ole vapaamatkustajaongelmasta. Liigan esittämät perustelut liigaosakkeen lunastamisvaatimukselle eivät siten muodosta yleisen edun mukaista hyväksyttävää tavoitetta.
112. Joka tapauksessa keinojen, joilla näihin tavoitteisiin pyritään, ei voida todeta olevan tarpeen tavoitteen saavuttamista varten. Liigan esittämät hallinnollisen sujuvuuden tavoitteet voisi olla mahdollista saavuttaa

¹⁵⁶ Ks. esim. kohdat 42-45.

¹⁵⁷ Ks. kohdat 102 ja 103.

¹⁵⁸ Ks. kohta 38.

¹⁵⁹ Ks. kohdat 38-39.

¹⁶⁰ Ks. Liigan vastaus selvityspyyntöön 15.4.2025, s. 2, kohta 5. A).

vähemmän kilpailua rajoittavin keinoin, kuten sopimusperusteisella voitonjaolla. Markkinahintaisen osakkeen lunastamisen ei voida katsoa olevan välttämätöntä myöskään mahdollisen vapaamatkustajaongelman torjumiseksi. Konkreettisten ja täsmällisten investointisummien puuttuessa ei ennalta määritellyn kiinteän maksun voida katsoa olevan aitoa investointien korvaamista.

113. Lisäksi lunastusvaatimusta ei voida pitää kohtuullisena siten, että siitä koitua rajoittava vaikutus ei menisi pidemmälle kuin on tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Vaatimuksesta seuraavan vaikutuksen kohtuuttomuus ilmenee erityisesti liigaosakkeen hinnassa ja sen määrittelyssä. Liigaosakkeen arvo ja samalla siitä maksettava merkintähinta ovat vaihdelleet eri ajanjaksoina. Liigaosakkeen hinnan muodostusperiaatteet ovat myös vaihdelleet tilannekohtaisesti.¹⁶¹
114. Virasto ei ole Liigan esittämästä huolimatta tunnistanut uudelle osakkaalle annettavaa maksuaikaa sekä kertyvää mediakorvausta seikoiksi, joilla lunastusvaatimusta voisi pelkästään perustella. Näitä perusteita ei voida myöskään katsoa riittäviksi vaatimuksesta koituvan rajoittavan seuraamisen kohtuullisuuden osoittamiseksi.¹⁶² Liigan esittämästä poiketen tarkasteltaessa osakkeenlunastusvaatimusta sen omassa taloudellisessa asiayhteydessään, tulee vaikutusta arvioida myös suhteessa muuhunkin kuin kertyviin mediakorvauksiin. Osakkeen hinta on merkittävä esimerkiksi suhteessa Liigaseurojen pelaajabudjetteihin, joiden vaihteluväli on ollut 1,5–3,5 miljoonaa euroa.¹⁶³ Jotta näin merkittävää investointia voidaan pitää seuran kannalta kohtuullisena, tulee vaatimuksen olla riittävän perusteltu. Riittävän perustelun puuttuessa ei kohtuullisuutta voida arvioida tyhjentävästi.
115. Edellä esitetyn perusteella virasto on alustavassa arviossaan katsonut, ettei osakkeen lunastamisvaatimus jää SEUT 101 artiklan 1 kohdan ja SEUT 102 artiklan sekä kilpailulain 5 ja 7 §:n soveltamisalojen ulkopuolelle. Siten kilpailunrajoituksen selvittämiseksi tulisi arvioida, onko lunastamisvaatimuksen vaikutuksena kilpailun rajoittuminen.
116. Vaikutusarvioinnissa voisi tulla tarkasteltavaksi esimerkiksi se, onko liigaosakkeen lunastamisvaatimus omiaan vaikeuttamaan potentiaalisten kilpailijoiden pääsyä Liigaan, vähentämään Liigaseuroihin kohdistuvaa kilpailupainetta tai muutoin vaikuttamaan SM-liigaan osallistumiseen liittyvien urheilullisten ja taloudellisten mahdollisuuksien jakautumiseen.

¹⁶¹ Ks. kohdat 42–45.

¹⁶² Ks. myös kohta 41.

¹⁶³ Liigan uutinen 6.9.2025, saatavissa: <https://liiga.fi/fi/uutiset/liiga-joukkueiden-panostukset-alkavalle-kaudelle-yli-150-miljoonaa-euroa>. Vielä merkittävämpi ero on suhteessa Mestis-seurojen taloudellisen toiminnan realiteetteihin, sillä esimerkiksi Imatran Ketterän koko toiminnan vuosibudjetti on ollut viime kausina noin 600 000–700 000 euron tasolla. Ks. YLE:n uutinen 3.4.2026, saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20218946>. Vastaavasti IPK:n ja Joensuun Kiekko-Poikien budjetit ovat olleet 1,2–1,5 miljoonan euron luokkaa. Ks. YLE:n uutinen 11.9.2025, saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20182256>. Ks. lisäksi kohta 44. Osakkeen hinnan vertaaminen Mestis-seurojen toimintaan on relevanttia, sillä edellä todetusti ehdoilla ei tulisi asettaa ylimmälle sarjatasolle pyrkiviä seuroja epätasa-arvoiseen asemaan ylimmällä sarjatasolla jo pelaaviin seuroihin nähden. Ks. kohta 105.

Myös toimenpidepyynnössä on esitetty väitteitä siitä, että osakkeen lunastamisvaatimuksella on ollut kilpailua rajoittavia vaikutuksia.¹⁶⁴

117. Liiga kuitenkin päätti yhtiökokouksessaan 27.11.2025 muun ohessa, että SM-liigassa voi kaudesta 2027/28 alkaen pelata myös lisenssimaksuperusteisesti.¹⁶⁵ Liigan tekemien muutosten myötä SM-liigaan pyrkivien seurojen ei siten jatkossa tarvitse enää sitoutua kilpailua mahdollisesti rajoittavaan vaatimukseen. Olennaista on myös se, että pelkällä lisenssillä pelaavaa seuraa ei aseteta eriarvoiseen asemaan esimerkiksi mediakorvauksen tulojaossa.
118. On myös niin, että se asiayhteys ja markkinoiden ominaispiirteet, jossa mahdolliset lunastamisvaatimuksesta koituneet vaikutukset ovat syntyneet, ovat muuttuneet. Aiemmin SM-liigaan nousemiseksi on pitänyt osakkeen lunastamisen lisäksi voittaa Mestiksen voittajan ja SM-liigan viimeiseksi sijoittuneen väliset karsinnat.¹⁶⁶ Kaudesta 2027–2028 alkaen Liiga kuitenkin siirtyy kaksitasoiseen sarjamuotoon, jossa liikkuminen sarjatasojen välillä tapahtuu suoralla nousulla ja putoamisella ilman erillisiä karsintoja.¹⁶⁷ Tämän seurauksena osakkeen lunastamisesta koituva vaikutus olisi todennäköisesti rajallisempi kuin aiemmin. Asian lopputulos huomioiden virasto ei pidä tarpeellisena ottaa lopullista kantaa kilpailun rajoittumiseen sekä siten SEUT 101 ja 102 artiklan sekä kilpailulain 5 ja 7 §:ien rikkomiseen.

6.5.4 Yhteenveto

119. Liigan rajoittamaton toimivalta on näkynyt käytännössä siten, että Liiga on voinut kontrolloida seurojen vaihtuvuutta SM-liigassa. Tätä toimivaltaa Liiga on käyttänyt yhtäältä kontrolloimalla SM-liigaan nousevien joukkueiden määrää ja toisaalta estämällä SM-liigasta putoamisen Mestikseen. Toisin sanoen Liiga on voinut, käyttämällä rajoittamatonta toimivaltaansa määritellä markkinoille pääsyn ja siellä toimimisen edellytykset, säädellä Liigaseurojen kohtaaman kilpailun astetta.
120. Sillä, että Liigaseurojen putoaminen Mestikseen on estetty ja toisaalta Mestis-seurojen mahdollisuuksia nousta SM-liigaan on rajoitettu, on voinut olla vaikutusta Mestiksen urheilulliseen tasokkuuteen ja kaupalliseen kiinnostavuuteen. Siten Liigan menettely on voinut vaikuttaa Mestis-seurojen mahdollisuuksiin hyödyntää urheilutoimintaan liittyviä kaupallisia mahdollisuuksiaan. Tämän seurauksena Mestis-seurojen taloudelliset edellytykset täyttää lisenssiehdot, lunastaa liigaosake sekä rakentaa urheilullisesti SM-liigaan sopiva ja esimerkiksi liigakarsinnoissa kilpailukykyinen joukkue ovat voineet rajoittua. Jokainen menettelyn osa-alue on siten sekä kukin erikseen että kaikki yhdessä kokonaisuutena voinut

¹⁶⁴ Ks. Pelaajayhdistyksen toimenpidepyyntö 11.3.2024, s. 15–17.

¹⁶⁵ Ks. kohdat 49–51.

¹⁶⁶ Ks. kohta 21.

¹⁶⁷ Ks. kohta 24.

vaikuttaa kilpailun asteeseen ja estää kilpailun kehittymistä Liigaseuroja suosivasti.

121. Ei voida kuitenkaan todeta, että SM-liigaan pääseminen olisi ollut yksiselitteisesti estynyt.¹⁶⁸ Viraston arvioinnissa myöskin korostuu tutkinnan kohteena olevan menettelyn vaikutus kilpailuun kokonaisuutena, eikä viraston tehtäviin lukeudu lähtökohtaisesti yksittäisten lisenssiehtojen soveltamistilanteiden arviointi.¹⁶⁹

7 Johtopäätökset

122. Kilpailulain 31 §:n mukaan virasto ryhtyy toimenpiteisiin kilpailunrajoituksen tai sen vahingollisten vaikutusten poistamiseksi, jos se katsoo elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rajoittavan kilpailua kilpailulain 5 tai 7 §:ssä taikka SEUT 101 tai 102 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja toimenpiteisiin ryhtyminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.
123. Kilpailulain 31 §:ssä viraston tehtävät ja toimintavelvollisuudet on liitetty kilpailulain tavoitteisiin eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamiseen vahingollisilta kilpailunrajoituksilta.¹⁷⁰ Virasto harkitsee tapauskohtaisesti selvitystensä ja käytettävissä olevan aineiston perusteella, miten asiaa on tarpeellista käsitellä kilpailulain tavoitteiden saavuttamiseksi.¹⁷¹
124. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole tarpeen ryhtyä enempiin toimenpiteisiin kilpailulain tavoitteiden saavuttamiseksi. Ensinnäkin Liigan alustavasti kilpailua rajoittavaksi katsottu menettely eli rajoittamaton toimivalta on poistunut. Liiga on myös päättänyt luopua osakkeen lunastamisvaatimuksesta, minkä lisäksi myös markkinoiden ominaispiirteet ovat muuttuneet.¹⁷² Siten merkittäviä kilpailun kehittymisen esteitä on poistunut ja Liigan menettelyn seurauksena heikentynyt kilpailun aste voi elpyä. Siten asian selvittämistä ei ole tarpeen jatkaa ja virasto poistaa asian käsittelystä.
125. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi, mikäli se saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä asiassa käsitellyn menettelyn olevan kilpailulain vastaista.

¹⁶⁸ Ks. kohta 10. Pelaajayhdistys on toimenpidepyynnössään esittänyt, että *"Liiga ei ole missään vaiheessa vuoden 2000 jälkeen ollut urheilullisesti tai tosiasiallisesti avoin sarja"*, Pelaajayhdistyksen toimenpidepyyntö 11.3.2024, s. 12.

¹⁶⁹ Ks. Kilpailuviraston päätös 14.12.2011 dnro 346/14.00.00/2011.

¹⁷⁰ HE 88/2010 vp, s. 74.

¹⁷¹ Ks. HE 162/1991 vp, s. 15. Kilpailulain 31 § vastaa pääosin ennen 1.11.2011 voimassa olleen kilpailunrajoituslain 12 §:n 1 momenttia.

¹⁷² Ks. kohta 118.

8 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 4 §, 5 §, 7 § ja 31 §.

Sopimus Euroopan unionin toiminnasta 101 ja 102 artikla.

9 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n perusteella siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

10 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antavat tutkimuspäällikkö Hannu Raatikainen (029 505 3357) ja asiantuntija Juuso Huovinen (029 505 3163), sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Johtaja, yksikön päällikkö

Juuli Broms

Asiantuntija

Juuso Huovinen